

The background features a complex arrangement of gears in various sizes and shades of gray and blue. Interspersed among the gears are white line-art patterns resembling circuit boards or technical diagrams. The overall aesthetic is industrial and technical.

**Załączniki – narzędzia  
do ewaluacji wewnętrznej  
procesu wdrażania podstawy  
programowej kształcenia  
w zawodach**

## ZAPROSZENIE DO EWALUACJI – ZAPROSZENIE DO ROZWOJU

Poradnik opracowany w ramach projektu

„Monitorowanie i doskonalenie procesu wdrażania podstaw programowych kształcenia w zawodach”

**Autorzy:** Monika Bartosiewicz-Niziołek, Monika Marcinkowska-Bachlińska, Wanda Kozyra, Alicja Karczmarczyk, Joanna Żebrowska

**Redaktor merytoryczny:** Agnieszka Pfeiffer

**Redaktor językowy:** Małgorzata Koros

Poradnik przeznaczony jest przede wszystkim dla dyrektorów szkół i placówek kształcących w zawodach. Opracowano go na podstawie metodologii ewaluacji procesu wdrażania podstaw programowych kształcenia w zawodach, w ramach projektu systemowego realizowanego przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Monitorowanie i doskonalenie procesu wdrażania podstaw programowych kształcenia w zawodach” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

**Opracowanie narzędzi do ewaluacji wewnętrznej procesu wdrażania podstawy programowej kształcenia w zawodach:** Monika Marcinkowska-Bachlińska

**Założenia do narzędzi ewaluacji wewnętrznej:** Anida Samoraj, Wanda Kozyra, Mariola Mirecka, Dariusz Szafranek

**Konsultacje merytoryczne:** Ekspertki Zespołu Metodologicznego projektu „Monitorowanie i doskonalenie procesu wdrażania podstaw programowych kształcenia w zawodach”

© Copyright by Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej Warszawa 2014

Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej

02-637 Warszawa, ul. Spartańska 1B

[www.koweziu.edu.pl](http://www.koweziu.edu.pl)

ISBN 978-83-64108-46-4

**Projekt graficzny, DTP, druk:**

Grupa Wydawnicza LUMINA

Marek Klimek



# EWALUACJA: OBSZAR – PROGRAM NAUCZANIA DLA ZAWODU

## **PRZEDMIOT EWALUACJI:**

Proces realizacji programu nauczania dla zawodu w warunkach funkcjonowania szkoły.

## **CEL EWALUACJI:**

Określenie jakości i skuteczności realizacji programu nauczania dla zawodu w zakresie:

- osiągnięcia szczegółowych efektów kształcenia,
- doboru oraz zastosowania form, metod i strategii dydaktycznych,
- współpracy z pracodawcami,
- wykorzystania bazy technodydaktycznej.

## **PYTANIA KLUCZOWE – BADAWCZE:**

1. W jakim stopniu efekty kształcenia założone na danym etapie edukacji zostały osiągnięte?
2. Jakie formy, metody i strategie dydaktyczne są skuteczne w osiągnięciu efektów kształcenia oraz atrakcyjne dla uczniów?
3. W jakim stopniu program nauczania dla zawodu jest dostosowany do możliwości i potrzeb uczniów?
4. Jaki jest zakres i formy współpracy z pracodawcami?
5. W jakim stopniu dostępna baza technodydaktyczna spełnia warunki dla prawidłowej realizacji programu nauczania dla zawodu?
6. Jakie są bariery w realizacji programu nauczania dla zawodu oraz możliwości jego optymalizacji?

## **KRYTERIA EWALUACJI:**

- skuteczność osiągnięcia szczegółowych efektów kształcenia założonych na danym etapie edukacji,
- adekwatność oraz atrakcyjność doboru zastosowanych form i metod nauczania do realizacji zakładanych w programie nauczania dla zawodu szczegółowych efektów kształcenia,
- trafność doboru programu kształcenia w zawodzie do potrzeb i możliwości uczniów,
- skuteczność współpracy z przedsiębiorcami/pracodawcami,
- adekwatność warunków realizacji programu do założonych efektów kształcenia,
- efektywność procesu dydaktycznego.

KRYTERIA EWALUACJI	WSKAŹNIKI EWALUACJI
Skuteczność osiągania założonych efektów kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> <li>• stopień znajomości zaplanowanych efektów kształcenia przez uczniów</li> <li>• jakość monitorowania osiągnięć uczniów przez nauczycieli</li> <li>• poziom osiągnięcia założonych efektów kształcenia przez uczniów (wyniki egzaminów wewnętrznych i zewnętrznych, oceny wystawiane uczniom przez nauczycieli)</li> <li>• wdrożenie wniosków z monitorowania efektów kształcenia</li> </ul>
Adekwatność oraz atrakcyjność doboru form i metod zastosowanych do realizacji efektów zakładanych w programie nauczania dla zawodu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zróżnicowanie form i metod kształcenia stosowanych przez nauczycieli podczas realizacji programu</li> <li>• zakres wykorzystywania metod aktywizujących w nauczaniu ogólnym i teoretycznym zawodowym</li> <li>• poziom atrakcyjności stosowanych przez nauczycieli form i metod kształcenia z punktu widzenia uczniów</li> <li>• stopień dostosowania form i metod nauczania do efektów kształcenia</li> <li>• poziom wdrożenia uczniów do samodzielności poprzez stosowane formy i metody kształcenia</li> <li>• zakres współpracy nauczycieli przy realizacji i monitorowaniu programu nauczania dla zawodu</li> </ul>
Trafność doboru programu kształcenia w zawodzie do potrzeb i możliwości uczniów	<ul style="list-style-type: none"> <li>• liczba nauczycieli różnych przedmiotów konsultujących program nauczania dla zawodu</li> <li>• stopień osiągania szczegółowych efektów kształcenia przez uczniów</li> <li>• stopień atrakcyjności programu nauczania dla zawodu z punktu widzenia uczniów</li> <li>• poziom zapewnienia przez szkołę warunków do realizacji programu nauczania dla zawodu (dostępność i jakość bazy technodydaktycznej)</li> </ul>
Skuteczność współpracy szkoły z przedsiębiorcami/pracodawcami	<ul style="list-style-type: none"> <li>• udział pracodawców w tworzeniu programu nauczania dla zawodu</li> <li>• częstotliwość oraz zakres współpracy szkoły z pracodawcami i innymi podmiotami zewnętrznymi</li> </ul>
Adekwatność warunków realizacji programu nauczania dla zawodu do założonych efektów kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> <li>• stopień adekwatności i wykorzystania bazy technodydaktycznej szkoły w realizacji programu nauczania dla zawodu</li> </ul>
Efektywność procesu dydaktycznego	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opinie nauczycieli na temat możliwości optymalizacji procesu dydaktycznego</li> </ul>



# EWALUACJA: OBSZAR – KORELACJE MIĘDZYPRZEDMIOTOWE

## PRZEDMIOT EWALUACJI:

Płaszczyzny planowanych korelacji międzyprzedmiotowych i sposób realizacji zadań z nimi związanych.

## CEL EWALUACJI:

1. Analiza sposobu planowania i realizacji korelacji międzyprzedmiotowych.
2. Zbadanie zakresu współpracy nauczycieli w zakresie korelacji międzyprzedmiotowych.
3. Diagnoza potrzeb uczniów i nauczycieli związanych z wprowadzeniem korelacji międzyprzedmiotowych.
4. Określenie poziomu skuteczności zmian w systemie oceniania w związku z wprowadzonymi korelacjami międzyprzedmiotowymi.

## PYTANIA BADAWCZE:

1. Jakie działania podjęto w celu planowania korelacji międzyprzedmiotowych, a jakie w celu ich realizacji?
2. W jaki sposób nauczyciele współpracują ze sobą w zakresie korelacji międzyprzedmiotowych? Jakie są efekty tej współpracy?
3. Jaki jest poziom wiedzy uczniów na temat realizacji w procesie edukacyjnym korelacji międzyprzedmiotowych?
4. Jakie zmiany wprowadzono w procesie oceniania i jakie są ich skutki? W jaki sposób są oceniane projekty międzyprzedmiotowe?
5. Jaki jest zakres zmian w procesie kształcenia w związku z wprowadzeniem korelacji międzyprzedmiotowych?
6. W jaki sposób wprowadzenie korelacji międzyprzedmiotowych wpłynęło na jakość procesu kształcenia?

## KRYTERIA EWALUACJI:

- powszechność udziału nauczycieli w planowaniu i realizacji korelacji międzyprzedmiotowych,
- różnorodność działań (form i metod) stosowanych w planowaniu oraz realizacji korelacji międzyprzedmiotowych,
- efektywność współpracy nauczycieli w zakresie realizacji korelacji międzyprzedmiotowych,
- skuteczność realizacji korelacji międzyprzedmiotowych,
- wpływ wprowadzenia korelacji międzyprzedmiotowych na poprawę jakości procesu kształcenia.

KRYTERIUM	WSKAŹNIK
Powszechność udziału nauczycieli w planowaniu i realizacji korelacji międzyprzedmiotowych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• liczba nauczycieli różnych przedmiotów zaangażowanych w planowanie korelacji międzyprzedmiotowych</li> <li>• liczba nauczycieli różnych przedmiotów zaangażowanych w realizację korelacji międzyprzedmiotowych</li> </ul>
Różnorodność działań (form i metod) stosowanych w planowaniu i realizacji korelacji międzyprzedmiotowych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• liczba zaplanowanych działań nauczycieli w zakresie korelacji międzyprzedmiotowych</li> <li>• liczba zrealizowanych działań nauczycieli w zakresie korelacji międzyprzedmiotowych</li> <li>• opinie nauczycieli na temat zakresu realizowanych korelacji międzyprzedmiotowych (podejmowanych w tym celu działań)</li> <li>• rodzaje realizowanych działań w zakresie korelacji międzyprzedmiotowych</li> </ul>
Efektywność współpracy nauczycieli w zakresie realizacji korelacji międzyprzedmiotowych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• poziom satysfakcji nauczycieli z podjętej współpracy w zakresie realizacji korelacji międzyprzedmiotowych</li> <li>• opinie na temat wzajemnej współpracy nauczycieli w zakresie korelacji międzyprzedmiotowych</li> <li>• odsetek/liczba nauczycieli współpracujących w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> <li>– opracowania i aktualizacji dokumentów szkolnych</li> <li>– organizacji procesów edukacyjnych</li> <li>– tworzenia wspólnego systemu oceniania</li> <li>– opracowania planów pracy</li> <li>– monitorowania wprowadzanych korelacji międzyprzedmiotowych</li> </ul> </li> </ul>
Skuteczność realizacji korelacji międzyprzedmiotowych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• stosunek liczby zaplanowanych do zrealizowanych korelacji międzyprzedmiotowych</li> <li>• stopień dostosowania korelacji międzyprzedmiotowych do potrzeb i możliwości uczniów</li> <li>• opinie uczniów na temat realizacji korelacji międzyprzedmiotowych</li> <li>• zakres praktycznych działań uczniów wynikających z wprowadzenia korelacji międzyprzedmiotowych</li> <li>• zakres zmian wprowadzonych w systemie i procesie oceniania</li> </ul>
Wpływ wprowadzenia korelacji międzyprzedmiotowych na poprawę jakości procesu kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odsetek uczniów potrafiących wiązać wiedzę z różnych przedmiotów (wyniki obserwacji lekcji)</li> <li>• wyniki egzaminów wewnętrznych i zewnętrznych</li> <li>• opinie nauczycieli na temat skuteczności realizacji korelacji międzyprzedmiotowych (zmian w zakresie poziomu kształcenia)</li> <li>• opinie uczniów na temat skuteczności realizacji korelacji międzyprzedmiotowych</li> <li>• liczba/odsetek nauczycieli stosujących wspólny system oceniania w działaniach międzyprzedmiotowych</li> </ul>



# EWALUACJA: OBSZAR – ROZWOJ KOMPETENCJI PERSONALNO-SPOŁECZNYCH (KPS)

## **PRZEDMIOT EWALUACJI:**

Działania podejmowane przez nauczycieli w celu rozwijania KPS u uczniów.

## **CEL EWALUACJI:**

1. Analiza sposobu planowania, realizacji oraz monitorowania kształtowania KPS dla zawodu.
2. Diagnoza współpracy szkoły z pracodawcami w zakresie kształtowania KPS dla zawodu.
3. Zbadanie skuteczności realizacji kształtowania KPS dla zawodu.

## **PYTANIA BADAWCZE:**

1. W jaki sposób określono w szkole cele, treści i efekty kształcenia KPS dla zawodu?
2. W jaki sposób nauczyciele wprowadzają do nauczania treści związane z kształtowaniem KPS dla zawodu?
3. W jaki sposób nauczyciele współpracują ze sobą w zakresie kształtowania KPS u uczniów?
4. W jaki sposób szkoła współpracuje z pracodawcami w zakresie kształtowania KPS dla zawodu?
5. Jaka jest wiedza uczniów na temat KPS dla zawodu? Czy uczniowie wiedzą jakie są wobec nich oczekiwania w odniesieniu do KPS dla zawodu?
6. W jaki sposób dokonywana jest ocena przyrostu KPS u uczniów?
7. Jakie trudności wystąpiły w związku z wprowadzeniem do nauczania treści związanych z kształceniem KPS dla zawodu?
8. W jaki sposób prowadzone jest monitorowanie kształcenia KPS dla zawodu?

## **KRYTERIA EWALUACJI:**

- powszechność udziału nauczycieli w kształtowaniu KPS,
- powszechność wiedzy uczniów na temat KPS dla zawodu,
- trafność doboru form i metod stosowanych w kształtowaniu KPS,
- adekwatność podejmowanych działań na rzecz kształtowania KPS dla zawodu do potrzeb pracodawców,
- skuteczność realizacji kształtowania KPS dla zawodu.

KRYTERIA EWALUACJI	WSKAŹNIKI EWALUACJI
Powszechność udziału nauczycieli w kształtowaniu KPS	<ul style="list-style-type: none"> <li>• liczba/odsetek nauczycieli zaangażowanych w kształtowanie KPS</li> <li>• częstotliwość podejmowania przez nauczycieli działań mających na celu kształtowanie KPS</li> <li>• zakres działań podejmowanych przez nauczycieli w celu kształtowania KPS</li> <li>• odsetek zajęć, podczas których kształtowane są KPS dla zawodu</li> <li>• liczba KPS kształtowanych przez nauczycieli podczas prowadzonych przez nich zajęć</li> <li>• rodzaje działań podejmowanych w szkole w celu wspierania nauczycieli w kształtowaniu KPS</li> <li>• uwzględnienie KPS w kryteriach ocen z zachowania</li> <li>• częstotliwość informowania uczniów o ich postępach w rozwijaniu KPS</li> </ul>
Powszechność wiedzy uczniów na temat KPS dla zawodu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• stopień znajomości przez uczniów oczekiwań nauczycieli w zakresie KPS</li> <li>• stopień znajomości przez uczniów oczekiwań pracodawców odnośnie KPS</li> <li>• częstotliwość udzielania uczniom informacji zwrotnej przez nauczycieli odnośnie KPS</li> </ul>
Trafność doboru form i metod stosowanych w kształtowaniu KPS	<ul style="list-style-type: none"> <li>• liczba/odsetek nauczycieli wspólnie planujących kształtowanie KPS</li> <li>• zróżnicowanie form i metod stosowanych przez nauczycieli w kształtowaniu KPS</li> </ul>
Adekwatność podejmowanych działań na rzecz kształtowania KPS dla zawodu do potrzeb pracodawców	<ul style="list-style-type: none"> <li>• liczba/odsetek nauczycieli znających potrzeby pracodawców w zakresie KPS dla zawodu</li> <li>• liczba/odsetek nauczycieli znających opinie pracodawców na temat KPS uczniów i absolwentów szkoły</li> <li>• zakres współpracy nauczycieli z pracodawcami mającej na celu rozwijanie KPS u uczniów</li> <li>• zakres wpływu pracodawców na sposób kształtowania KPS w szkole</li> <li>• wyniki monitorowania procesu kształtowania KPS prowadzonego przez nauczycieli</li> </ul>
Skuteczność realizacji kształtowania KPS dla zawodu	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odsetek uczniów świadomych potrzeby kształtowania KPS</li> <li>• stopień uwzględnienia KPS w ocenianiu zachowań uczniów</li> <li>• wyniki oceniania wewnętrznego i zewnętrznego uczniów (opinie)</li> <li>• opinie pracodawców na temat KPS pożądanym w danym zawodzie oraz kompetencji posiadanych przez uczniów</li> <li>• odsetek uczniów zaangażowanych w życie szkoły poprzez określone działania</li> <li>• odsetek uczniów zaangażowanych w działania na rzecz środowiska lokalnego</li> </ul>





# SCENARIUSZ WYWIADU GRUPOWEGO Z NAUCZYCIELAMI

## REALIZACJA PROGRAMU NAUCZANIA DLA ZAWODU W WARUNKACH FUNKCJONOWANIA SZKOŁY

### Uczestnicy:

nauczyciele wspólnie realizujący program kształcenia w zawodzie.

### Uwagi do wywiadu:

Wywiad warto jest zarejestrować. W takim przypadku należy poinformować o tym uczestników spotkania i uzyskać od nich zgodę na nagrywanie. Następnie do dokumentacji ewaluacyjnej można dołączyć wersję papierową treści dyskusji (dokładnie przepisanej z nośnika rejestrującego).

Jeśli wywiad nie jest rejestrowany, wygodniej jest gdy prowadzący spotkanie ma asystenta – osobę pomagającą zapisywać odpowiedzi.

Kolejność pytań można zmieniać, w zależności od sytuacji i rodzaju dyskusji. Pytania pomocnicze (zamieszczone w każdej części) nie muszą być zadane wszystkie i w identycznej formie, tak jak zostały podane. Prowadzący powinien dostosowywać formę i kolejność pytań do sytuacji. Ważne jest, aby otrzymać odpowiedzi. Scenariusz jest tylko podpowiedzią do prowadzenia wywiadu. Należy się starać, aby spotkanie miało charakter niewymuszonej rozmowy, a uczestnicy czuli się i wypowiadali swobodnie.

### Pomoce:

Należy przygotować wcześniej duże arkusze papieru (5 sztuk), po jednym dla każdego zagadnienia. Na każdym arkuszu należy w formie tytułu napisać treść zagadnienia, którego dotyczy. Trzy arkusze, odnoszące się do pierwszych trzech zagadnień należy podzielić linią na pół: po jednej stronie „+”, po drugiej „?”. Po stronie „+” prowadzący (lub asystent) będzie zapisywał przykłady działań pozytywnych, dających satysfakcję i zadowolenie, wszystkie przykłady zrealizowanych zamierzeń i spełnionych oczekiwań; po drugiej stronie arkusza „?” – znajdą się działania niezadowolające, przykłady rodzące niezadowolenie, czy problemy, nie spełniające oczekiwań. Tutaj również powinny być zapisane wszystkie przeszkody czy utrudnienia, a także zamierzenia, których nie udało się zrealizować, czy cele, których nie udało się osiągnąć. Jest bardzo ważne – i to trzeba też uświadomić uczestnikom spotkania – żeby traktować „?” jako pole do rozwoju, do poszukiwania rozwiązań, a nie obszar porażek związany z poszukiwaniem winnych i wyciąganiem odpowiedzialności.

Każdy zapis powinien uzyskać akceptację uczestników. W przypadku braku powszechnej zgody, należy odnotować, że w odniesieniu do danego zagadnienia miał miejsce podział opinii respondentów.

Na pozostałych dwóch arkuszach także zapisujemy wnioski, opisy działań i przykłady podane przez uczestników spotkania, ale nie dzieląc na „+” i „?”.

## **Tematy spotkania:**

1. Planowane i zrealizowane efekty kształcenia w zawodzie.
2. Metody realizacji programu dla zawodu.
3. Diagnoza potrzeb edukacyjnych uczniów.
4. Monitorowanie osiągnięć uczniów.
5. Możliwość optymalizacji procesu dydaktycznego.

## **Wprowadzenie:**

W ramach prowadzonej ewaluacji wewnętrznej zaprosiłem/am Państwa do dyskusji na temat realizacji programu nauczania dla zawodu w warunkach funkcjonowania naszej szkoły. Celem nadrzędnym ewaluacji jest poprawa jakości kształcenia. Chciałbym/abym zadać Państwu kilka pytań i bardzo liczę na szczerze odpowiedzi, gdyż tylko takie dają szansę na konkretne, pozytywne i satysfakcjonujące zmiany. Proszę bardzo, aby Państwo w żaden sposób nie czuli się skrępowani czy ograniczeni moją obecnością albo opiniami innych uczestników badania. To nie jest spotkanie, na którym w jakikolwiek sposób będziecie Państwo, czy Państwa praca, poddawani ocenie. Chcemy zdiagnozować stan faktyczny, co mam nadzieję, w wyniku rzetelnej analizy danych pomoże nam wszystkim wyeliminować lub zminimalizować trudności, przeszkody czy błędy, a w konsekwencji realizować kształcenie zawodowe na najwyższym możliwym do uzyskania poziomie. Państwo jesteście ekspertami, a opinie którymi się Państwo tutaj podzielą posłużą nam do sformułowania wniosków i rekomendacji, dotyczących badanego tematu.

Rejestracja naszej dyskusji odbędzie się w następujący sposób:

- prowadzący prosi o zgodę na rejestrację, jeśli nie ma zgody – asystent prowadzącego stara się możliwie wiernie notować przebieg spotkania,
- prowadzący pokazuje przygotowane arkusze: Państwa wypowiedzi zapisane zostaną na tych planszach, które będą stanowić dokument ewaluacyjny.

Materiał ten będzie stanowić podstawę do planowania jakichkolwiek zmian w celu podniesienia jakości kształcenia w naszej szkole.

**Przewidywany czas naszego spotkania:** około 90 minut.

Na każde zagadnienie planuję około 15–20 minut. Będę pilnować czasu, abyśmy zdążyli omówić wszystkie zagadnienia.

A teraz chciałbym/abym zadać Państwu kilka pytań na temat:

1. Planowanych i zrealizowanych efektów kształcenia w zawodzie:
  - Osiągnięcie jakich efektów kształcenia zakłada program nauczania dla zawodu w pierwszym roku (lub w dwóch pierwszych latach) nauki?
  - Czy wszystkie efekty zawarte w programie zostały w pełni zrealizowane?
  - Które efekty zawarte w programie zostały zrealizowane częściowo?

– Które efekty zawarte w programie nie zostały zrealizowane? Dlaczego?

## 2. Metody realizacji programu dla zawodu:

– Proszę podać przykłady metod wykorzystywanych w realizacji programu dla zawodu, które pozwoliły Państwu osiągnąć zaplanowane efekty kształcenia.

– Czy dostosowujecie metody do potrzeb i zainteresowań uczniów? Proszę podać przykłady.

– Czy któraś z zastosowanych metod nie pozwoliła na osiągnięcie zaplanowanych efektów?

– Czy są/były stosowane metody, które w niewielkim stopniu angażują uczniów?

– Jakie zmiany w zakresie zastosowanych metod zostały poczynione?

– Czym te zmiany (konkretnie, proszę o przykład) zostały spowodowane?

## 3. Diagnoza potrzeb edukacyjnych uczniów:

– W jaki sposób diagnozujecie Państwo potrzeby edukacyjne uczniów (skąd wiecie, że oferta edukacyjna jest atrakcyjna dla uczniów), czy rozmawiacie z uczniami na ten temat? Czy mogę prosić o przykłady?

– Jakie elementy kształcenia w zawodzie są mało atrakcyjne dla uczniów?

– Jakie zajęcia uczniowie oceniają jako mało ciekawe?

– W jaki sposób próbujecie Państwo uatrakcyjnić zajęcia?

– Czy zawsze się to udaje?

– Co robicie, gdy uczniowie są niezainteresowani zajęciami? Poproszę o przykłady takich działań.

## 4. Monitorowanie osiągnięć uczniów:

– W jaki sposób monitorujecie Państwo osiągnięcia uczniów?

– Czy możecie Państwo wymienić najważniejsze zmiany w Państwa pracy, wynikające z wniosków z tego monitorowania?

## 5. Możliwość optymalizacji procesu dydaktycznego:

– Jak Państwo uważają, czy i w jaki sposób możliwa jest optymalizacja procesu dydaktycznego (skrócenie czasu przeznaczonego na realizację określonych treści i osiągnięcia efektów wskazanych przez autora/ów programu, zmniejszenie kosztów i nakładu pracy nauczyciela i/lub uczniów w celu uzyskania tych samych efektów)?

Dziękuję za uczestnictwo w spotkaniu. Raport zawierający wnioski zarówno z naszego spotkania, jak i z innych działań ewaluacyjnych, będzie dostępny ..... (tu podać planowany w harmonogramie termin sporządzenia raportu i sposób jego upowszechnienia).



# KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA NAUCZYCIELI

## REALIZACJA PROGRAMU NAUCZANIA DLA ZAWODU W WARUNKACH FUNKCJONOWANIA SZKOŁY

Szanowni Państwo,

Prosimy o wypełnienie załączonego kwestionariusza. Bardzo nam zależy na zgromadzeniu informacji dotyczących jakości wprowadzanych zmian edukacyjnych w naszej szkole. Uzyskane od Państwa odpowiedzi pozwolą nam określić niezbędne kroki, jakie powinniśmy uczynić w pierwszej kolejności, by zoptymalizować proces edukacyjny i podnieść jakość kształcenia. Zapewniamy Państwa o pełnej anonimowości wypowiedzi.

Zespół ds. ewaluacji

[Uwaga: proszę zaznaczyć wybraną odpowiedź oraz wpisać swój komentarz]

### 1. Proszę się ustosunkować do następujących kwestii:

<b>Czy brał/a Pan/i udział w tworzeniu programu nauczania dla zawodu?</b> Jeśli tak, to na czym polegała Pana/Pani praca przy tworzeniu programu nauczania dla zawodu? ..... ..... .....	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie
<b>Czy konsultował/a Pan/i program nauczania dla zawodu?</b>	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie
<b>Czy Pana/Pani zdaniem zaproponowany program dla zawodu jest poprawny pod względem merytorycznym?</b> Jeśli nie, to co należałoby w nim poprawić? ..... ..... .....	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie
<b>Czy Pana/Pani zdaniem zaproponowany program dla zawodu jest poprawny pod względem dydaktycznym?</b> Jeśli nie, to co należałoby w nim poprawić? ..... ..... .....	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie
<b>Czy program był tworzony we współpracy z pracodawcą?</b>	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie wiem

<p>Czy wskazówki dotyczące realizacji procesu kształcenia są dla Pana/Pani jasne?          Jeśli nie, to co należy w nich poprawić?          .....          .....          .....</p>	<p><input type="checkbox"/> tak  <input type="checkbox"/> nie</p>
<p>Czy wskazówki dotyczące oceniania osiągnięć edukacyjnych ucznia są dla Pana/Pani zrozumiałe?          Jeśli nie, to co należy w nich poprawić?          .....          .....          .....</p>	<p><input type="checkbox"/> tak  <input type="checkbox"/> nie</p>

**2. Czy program nauczania dla zawodu jest dostosowany do indywidualnych potrzeb uczniów w zakresie:**

- a. doboru materiału nauczania?  TAK  NIE
- b. doboru metod nauczania?  TAK  NIE
- c. sposobu sprawdzania efektów kształcenia?  TAK  NIE

**2.1. Jeśli wybrał/a Pan/i odpowiedź NIE proszę o komentarz:**

.....  
 .....

**3. Czy Pana/i zdaniem program nauczania dla zawodu określa zakres, jaki uczniowie powinni zdobyć na danym etapie nauczania:**

- a. wiadomości  TAK  NIE
- b. umiejętności  TAK  NIE
- c. kompetencji personalnych i społecznych  TAK  NIE

**3.1. Jeśli wybrał/a Pan/i odpowiedź NIE proszę o komentarz:**

.....  
 .....

**4. Czy program nauczania dla zawodu uwzględnia korelacje treści różnych przedmiotów?**

- a. TAK (przejdźcie do pytania nr 5)
- b. NIE

#### 4.1. Co należy w tym zakresie poprawić?

.....  
.....

#### 5. Czy realizacja programu dla zawodu pozwala na kształcenie KPS uczniów?

- a. TAK (*przejdźcie do pytania nr 6*)
- b. NIE

#### 5.1. Co należy w tym zakresie poprawić?

.....  
.....

#### 6. Czy wskazówki do realizacji programu dla zawodu uwzględniają:

- a. możliwości lokalowe szkoły?  TAK  NIE
- b. możliwości posiadanej bazy technodydaktycznej?  TAK  NIE
- c. dostępność do zewnętrznej bazy technodydaktycznej?  TAK  NIE

#### 6.1. Jeśli NIE, to proszę o komentarz

.....  
.....

#### 7. Czy program nauczania dla zawodu uwzględnia zasady oceniania, pozwalające badać wszystkie obszary działań ucznia?

- a. TAK (*przejdźcie do pytania nr 8*)
- b. NIE
- c. NIE WIEM (*przejdźcie do pytania nr 8*)

#### 7.1. Jeśli NIE, to proszę o komentarz

.....  
.....

#### 8. Czy proponowane metody nauczania są adekwatne do:

- a. typu szkoły  TAK  NIE
- b. predyspozycji uczniów  TAK  NIE
- c. możliwości nauczycieli  TAK  NIE

### 8.1. Jeśli NIE, to proszę o komentarz

.....  
.....

### 9. Czy realizacja programu dla zawodu pozwala na kształcenie umiejętności ponadprzedmiotowych uczniów:

- |  |                              |                              |
|--|------------------------------|------------------------------|
| a. uczenia się   | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| b. komunikowania się   | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| c. pracy w zespole   | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| d. kreatywnego rozwiązywania problemów                                     | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| e. stosowania wiedzy w praktyce  | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| f. rozwijania zdolności i zainteresowań                                    | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| g. negocjacyjnego rozwiązywania problemów i konfliktów                     | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| h. poszukiwania, porządkowania i przetwarzania informacji z różnych źródeł | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |

### 10. Jakie metody prowadzenia swoich zajęć uważa Pan/i za atrakcyjne dla uczniów?

.....  
.....

### 11. Proszę ocenić zaangażowanie uczniów podczas Pana/Pani zajęć:

- |   |                              |                              |
|---|------------------------------|------------------------------|
| a. na ogół nikt lub prawie nikt nie jest zaangażowany | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| b. na ogół mniejszość jest zaangażowana               | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| c. na ogół mniej więcej połowa jest zaangażowana      | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| d. na ogół większość jest zaangażowana                | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |
| e. na ogół wszyscy lub niemal wszyscy są zaangażowani | <input type="checkbox"/> TAK | <input type="checkbox"/> NIE |

### 12. Proszę się ustosunkować do następujących kwestii:

Czy program nauczania dla zawodu umożliwi uczenie się uczniów we współpracy?	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie
Czy przy przygotowywaniu materiałów do badania osiągnięć uczniów konsultował/a się Pan/Pani z innymi nauczycielami?	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie
Czy przy przygotowywaniu kryteriów oceniania konsultował/a się Pan/Pani z innymi nauczycielami?	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie

Czy współpracował/a Pan/Pani w organizacji badań osiągnięć uczniów z innymi nauczycielami?	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie
Czy współpracował/a Pan/Pani z innymi nauczycielami przy analizowaniu osiągnięć uczniów i opracowywaniu wniosków do dalszej pracy?	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie wiem
Czy wdrażał/a Pan/Pani działania wynikające z wniosków sformułowanych na podstawie badań osiągnięć uczniów? Jeśli tak, to proszę podać przykłady wdrożonych przez Pana/Panią działań: ..... ..... .....	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie
Czy prowadzi Pan/i ewaluację własnej pracy? Jeśli tak, to proszę wskazać jakie elementy własnej pracy poddawał/a Pan/i ewaluacji w ciągu ostatniego roku: ..... ..... .....	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie

**13. Czy Pan/i zgłaszał/a potrzebę zmian w realizowanym programie dla zawodu?**

- a. TAK
- b. NIE (*przejdźcie do pytania nr 6*)

**13.1. Komu zgłaszał/a Pan/i uwagi i w jakiej formie?**

.....  
.....

**13.2. Proszę podać, czego dotyczyły te uwagi?**

.....  
.....

**14. Czy zaplanowane do tej pory efekty kształcenia zostały w pełni osiągnięte?**

- a. TAK
- b. NIE
- c. NIE WIEM



**15. Jakie jest Pana/Pani zdanie na temat realizowanego programu nauczania dla zawodu?**

- a. nie wymaga zmian
  - b. wymaga niewielkich modyfikacji
  - c. wymaga poważnych zmian
  - d. żadne zmiany nic tu nie pomogą, dlaczego? .....
- .....
- .....

*Dziękujemy za wypełnienie ankiety.*



# KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA UCZNIĄ

## REALIZACJA PROGRAMU NAUCZANIA DLA ZAWODU W WARUNKACH FUNKCJONOWANIA SZKOŁY

***Drogi uczniu, droga uczennico,***

*Ta ankieta jest częścią badań, których wyniki pozwolą ocenić funkcjonowanie przyjętego w naszej szkole programu nauczania. Twoja opinia jest dla nas bardzo ważna. Prosimy o szczerą odpowiedź, które pomogą nam lepiej przygotować Was do przyszłego zawodu. Ankieta jest anonimowa.*

*Zespół ds. ewaluacji*

[Uwaga: proszę zaznaczyć wybraną odpowiedź, zakreślając kwadracik przy każdym pytaniu – uważaj, by nie pominąć żadnego z pytań zamieszczonych w tabelkach]

### 1. Jak wielu nauczycieli kształcenia w zawodzie:

poinformowało na początku roku szkolnego o wymaganiach edukacyjnych z danego przedmiotu, zawartych w podstawie programowej?	<input type="checkbox"/> wszyscy <input type="checkbox"/> większość <input type="checkbox"/> niektórzy <input type="checkbox"/> żaden
przedstawiło na początku roku szkolnego zasady oceniania i wymagania niezbędne do uzyskania poszczególnych ocen?	<input type="checkbox"/> wszyscy <input type="checkbox"/> większość <input type="checkbox"/> niektórzy <input type="checkbox"/> żaden
stosuje zasady oceniania obowiązujące w szkole?	<input type="checkbox"/> wszyscy <input type="checkbox"/> większość <input type="checkbox"/> niektórzy <input type="checkbox"/> żaden
podaje cel zajęć?	<input type="checkbox"/> wszyscy <input type="checkbox"/> większość <input type="checkbox"/> niektórzy <input type="checkbox"/> żaden
wyjaśnia czego nauczysz się na prowadzonych przez nich zajęciach?	<input type="checkbox"/> wszyscy <input type="checkbox"/> większość <input type="checkbox"/> niektórzy <input type="checkbox"/> żaden

### 2. Czy sposób przekazywania treści nauczania przez nauczycieli kształcenia w zawodzie jest dla Ciebie zrozumiały?

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie

**3. Czy nauczyciele kształcenia w zawodzie dostosowują tempo nauczania i wykonywania ćwiczeń do Twoich możliwości?**

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie

**4. Jak często otrzymujesz od nauczycieli kształcenia w zawodzie informację na temat tego:**

co już umiesz?	<input type="checkbox"/> za każdym razem	<input type="checkbox"/> często	<input type="checkbox"/> rzadko	<input type="checkbox"/> nigdy lub prawie nigdy
jakie błędy popełniłeś/aś?	<input type="checkbox"/> za każdym razem	<input type="checkbox"/> często	<input type="checkbox"/> rzadko	<input type="checkbox"/> nigdy lub prawie nigdy
nad czym jeszcze powinieneś/ powinnaś popracować?	<input type="checkbox"/> za każdym razem	<input type="checkbox"/> często	<input type="checkbox"/> rzadko	<input type="checkbox"/> nigdy lub prawie nigdy

**5. Czy masz możliwość dodatkowego ćwiczenia umiejętności, których nie zdążysz opanować?**

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie

**6. W jakim stopniu sposób realizacji zajęć kształcenia w zawodzie jest dla Ciebie atrakcyjny? Udziel odpowiedzi zakreślając na skali wartość od 1 do 5, gdzie 1 oznacza najniższy stopień atrakcyjności zajęć, a 5 najwyższy.**

1                      2                      3                      4                      5

**7. Który sposób prowadzenia zajęć kształcących w zawodzie powoduje, że się angażujesz i jesteś aktywny/a? (można wybrać dowolną liczbę odpowiedzi)**

- a. praca w parach
- b. praca w grupach
- c. dyskusja
- d. referaty

- e. prezentacje uczniów
- f. obserwacja
- g. ćwiczenia praktyczne
- h. projekt
- i. burza mózgów
- j. symulacje
- k. odgrywanie ról
- l. inne, jakie .....

**8. Które z zagadnień nauczania zawodu bądź konkretnego przedmiotu były, Twoim zdaniem, ciekawe (atrakcyjne dla Ciebie) i dlaczego? (prosimy opisać)**

.....

.....

.....

.....

**9. Czy w czasie zajęć mogłeś/aś samodzielnie:**

zdoływać wiedzę?	tak nie
zdoływać umiejętności?	tak nie
podejmować decyzje?	tak nie

**10. Czy na zajęciach uczniowie pracują zespołowo (w grupach lub w parach)?**

- a. raczej tak
- b. raczej nie

**11. Jak często materiał omawiany w ramach zajęć teoretycznych w szkole przydaje Ci się w czasie zajęć praktycznych?**

- a. bardzo często
- b. dość często
- c. czasami
- d. rzadko
- e. bardzo rzadko lub nigdy

**12. Czy w czasie zajęć praktycznych masz możliwość:** *(można wybrać dowolną liczbę odpowiedzi)*

- a. planowania czynności związanych z wykonaniem zadania
- b. organizowania stanowiska pracy
- c. samodzielnego wykonania zadania
- d. prezentacji wyników wykonanego zadania

**13. Czy w czasie zajęć korzystasz z pomocy** *(np. map, komputerów, projektorów, urządzeń)* **potrzebnych do nauki Twojego zawodu?**

- a. zdecydowanie tak – nigdy nie brakuje potrzebnych pomocy
- b. raczej tak – rzadko brakuje potrzebnych pomocy
- c. raczej nie – często brakuje potrzebnych pomocy
- d. zdecydowanie nie – bardzo często lub zawsze brakuje potrzebnych pomocy

*Dziękujemy za wypełnienie ankiety.*



# KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA PRZEDSIĘBIORCY/PRACODAWCY

## **REALIZACJA PROGRAMU NAUCZANIA DLA ZAWODU W WARUNKACH FUNKCJONOWANIA SZKOŁY**

***Drodzy Państwo,***

*Pragniemy poznać zdanie przedsiębiorców na temat programu nauczania dla zawodu realizowanego w naszej szkole, by na podstawie tych wyników dostosować kształcenie i lepiej przygotować absolwentów do wejścia na rynek pracy. Zwracamy się z prośbą o wypełnienie niniejszej ankiety.*

*Zespół ewaluatorów Szkoły*

[Uwaga: prosimy zaznaczyć wybraną odpowiedź zakreślając kwadracik]

### **1. Czy zna Pan/i program kształcenia dla zawodu realizowany przez szkołę?**

- a. tak – znam dobrze
- b. tak – znam ogólnie
- c. nie znam

### **2. Czy uczestniczył/a Pan/i w tworzeniu programu dla zawodu?**

- a. tak (*przejdźcie do pytania nr 3*)
- b. nie

#### **2.1. Dlaczego nie uczestniczył/a Pan/i w tworzeniu programu dla zawodu?**

- a. szkoła nie zaprosiła mnie do współpracy
- b. nie wiedziałem/am o takiej możliwości
- c. nie skorzystałem/am z zaproszenia do współpracy
- d. inny powód, jaki .....

**3. Czy na bieżąco kontaktuje się Pan/i ze szkołą w sprawie kształcenia uczniów w zawodzie?**

- a. jestem w stałym kontakcie z nauczycielem
- b. jestem w stałym kontakcie z dyrektorem
- c. sporadycznie kontaktuję się ze szkołą
- d. kontakt jest bardzo luźny, przypadkowy
- e. inny, jaki .....

**4. Czy zgłasza Pan/i szkole jakieś uwagi dotyczące przygotowania uczniów do kształcenia w zawodzie?**

- a. tak
- b. nie (*przejdźcie do pytania nr 5*)

**4.1. Jak często te uwagi są uwzględniane w szkole?**

- a. zawsze
- b. często
- c. rzadko
- d. nigdy nie są uwzględniane

**5. Czy Pana/i zdaniem szkoła jest odpowiednio wyposażona do realizacji programu dla zawodu?**

- a. tak (*przejdźcie do pytania nr 6*)
- b. nie
- c. nie wiem (*przejdźcie do pytania nr 6*)

**5.1. Czego Pana/i zdaniem brakuje w wyposażeniu szkoły?**

.....  
.....

**6. Jakie formy współpracy ze szkołą obecnie Pan/i podejmuje?**

- a. praktyki zawodowe/zajęcia praktyczne
- b. staże uczniów
- c. staże nauczycieli
- d. konsultacje programów nauczania zawodu
- e. konsultacje dotyczące tworzenia nowych kierunków nauczania i likwidacji zbędnych
- f. szkolenie kadry dydaktycznej
- g. konsultacje dotyczące wyposażenia szkoły
- h. klasy patronackie
- i. wyposażenie szkoły
- j. pokazy
- k. konkursy
- l. nagrody
- m. olimpiady
- n. stypendia
- o. inne .....

**7. Jakie formy i obszary współpracy ze szkołą byłyby dla Pana/i satysfakcjonujące?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

*Bardzo dziękujemy za wypełnienie ankiety.*





# ARKUSZ ANALIZY DOKUMENTÓW

## REALIZACJA NOWEGO PROGRAMU NAUCZANIA DLA ZAWODU

1. Sprawdzenie zgodności programu nauczania dla zawodu z obowiązującymi przepisami prawa:
  - rozporządzenie ministra właściwego do spraw oświaty w sprawie dopuszczenia programu nauczania do użytku w szkole,
  - rozporządzenie ministra właściwego do spraw oświaty w sprawie ramowych planów nauczania.
2. Sprawdzenie, czy w następujących dokumentach dokonano zapisów odnośnie planowania i/lub realizacji programu nauczania dla zawodu.

[Uwaga: nie wszystkie wymienione dokumenty są obowiązkowe, arkusz jest jedynie podpowiedzią, gdzie ewentualnie należy szukać potrzebnych informacji]

**Jeżeli w wymienionym dokumencie znajduje się zapis należy wpisać jego treść.**

a. Plan nadzoru pedagogicznego

.....

.....

.....

.....

b. Arkusze obserwacji lekcji

.....

.....

.....

.....

c. Konspekty obserwowanych lekcji

.....

.....

.....

.....

d. Wniosek o dopuszczenie programu do użytku w szkole

.....

.....

.....

.....

e. Plany pracy nauczycieli

.....

.....

.....

.....

f. Plan zajęć praktycznych

.....  
.....  
.....  
.....

g. Plan praktyk zawodowych

.....  
.....  
.....  
.....

h. Program wychowawczy szkoły

.....  
.....  
.....  
.....

i. Plan pracy zespołu nauczycieli przedmiotów zawodowych lub innych zespołów

.....  
.....  
.....  
.....

j. Zasady wewnętrznego oceniania zapisane w statucie szkoły

.....  
.....  
.....  
.....

k. Dziennik lekcyjny lub elektroniczny

.....  
.....  
.....  
.....

l. Regulaminy konkursów, programy wspólnych działań, np. wycieczki dydaktyczne czy zawodoznawcze

.....  
.....  
.....  
.....

m. Arkusz do monitorowania PPKZ

.....  
.....

n. Inne dokumenty (należy wpisać jakie)

.....  
.....



# SCENARIUSZ WYWIADU GRUPOWEGO Z NAUCZYCIELAMI

## PLASZCZYZNY I SPOSÓB REALIZACJI KORELACJI MIĘDZYPRZEDMIOTOWYCH

### Uczestnicy:

nauczyciele współpracujący w zakresie korelacji międzyprzedmiotowych – zespół ds. korelacji.

### W skład zespołu powinni wejść:

1. Przedstawiciel zespołu kierowniczego np. dyrektor lub wicedyrektor ds. kształcenia zawodowego – dyrektor odpowiada za organizację procesu dydaktycznego.
2. Kierownik warsztatów, kierownik laboratorium lub kierownik kształcenia praktycznego – najlepiej zna bazę szkoły, kompetencje kadry pedagogicznej oraz współpracujących ze szkołą pracodawców.
3. Nauczyciele kształcenia zawodowego w danym zawodzie – to oni będą realizowali skorelowany proces dydaktyczny.
4. Nauczyciele wybranych przedmiotów ogólnokształcących ujętych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie rozszerzonym – to oni będą realizowali skorelowany proces dydaktyczny.
5. Nauczyciele kształcenia zawodowego w zawodach zbliżonych (w przypadku wprowadzania nowego zawodu) – ponieważ korelacje należy przygotować przed rozpoczęciem roku szkolnego, w którym szkoła zamierza wdrażać kształcenie w nowym zawodzie, powinni ją przygotować nauczyciele aktualnie zatrudnieni.
6. Przedstawiciele pracodawców – potrafią wskazać rzeczy najistotniejsze z punktu widzenia zawodu.
7. Inne kompetentne w tym zakresie osoby.

### Uwagi do wywiadu:

Wywiad należy zarejestrować. W takim przypadku trzeba poinformować o tym uczestników spotkania i uzyskać od nich zgodę na nagrywanie. Następnie do dokumentacji ewaluacyjnej można dołączyć wersję papierową treści dyskusji (dokładnie przepisanej z nośnika rejestrującego).

Jeśli wywiad nie jest rejestrowany, wygodniej jest jeśli prowadzący spotkanie ma asystenta – osobę pomagającą zapisywać odpowiedzi.

Kolejność pytań można zmieniać, w zależności od sytuacji i rodzaju dyskusji. Pytania pomocnicze (zamieszczone w każdej części) nie muszą być zadane wszystkie i w identycznej formie, tak jak zostały podane. Prowadzący powinien dostosowywać formę i kolejność pytań do sytuacji. Ważne jest, aby otrzymać odpowiedzi. Scenariusz jest tylko podpowiedzią do prowadzenia wywiadu. Należy się starać, aby spotkanie miało charakter niewymuszonej rozmowy, a uczestnicy czuli się i wypowiadali swobodnie.

## **Pomoce:**

Należy przygotować wcześniej duże arkusze papieru (3 sztuki), po jednym dla każdego zagadnienia. Na każdym arkuszu należy w formie tytułu napisać treść zagadnienia, którego dotyczy. Wszystkie arkusze papieru przedzielone są na pół: po jednej stronie „+”, po drugiej „?”. Po stronie „+” prowadzący (lub asystent) będzie zapisywał przykłady działań pozytywnych, dających satysfakcję i zadowolenie, wszystkie przykłady zrealizowanych zamierzeń i spełnionych oczekiwań; po drugiej stronie arkusza „?” – znajdują się działania niezadowolające, przykłady rodzące niezadowolenie, czy problemy, nie spełniające oczekiwań. Tutaj również powinny być zapisane wszystkie przeszkody czy utrudnienia, a także zamierzenia, których nie udało się zrealizować, czy cele, których nie udało się osiągnąć. Jest bardzo ważne – i to trzeba też uświadomić uczestnikom spotkania – żeby traktować „?” jako pole do rozwoju, do poszukiwania rozwiązań, a nie obszar porażek związany z poszukiwaniem winnych i wyciąganiem odpowiedzialności.

Każdy zapis powinien uzyskać akceptację uczestników.

## **Pytania główne, na które poszukujemy odpowiedzi:**

1. Jakie działania podjęto w związku z wprowadzeniem korelacji międzyprzedmiotowych?
2. Czy nauczyciele współpracują ze sobą?
3. Czy wprowadzone korelacje przyczyniają się do poprawy jakości procesu kształcenia?
4. Jakie są potrzeby nauczycieli i uczniów związane z wprowadzeniem korelacji międzyprzedmiotowych?

**Przewidywany czas spotkania: 90 minut.**

## **PRZEBIEG SPOTKANIA**

Powitanie.

Przypomnienie przedmiotu ewaluacji i omówienie czemu ma służyć ewaluacja/dlaczego wybrano taki przedmiot ewaluacji, kto ewaluacji podlega, kto ją przeprowadza.

W ramach prowadzonej ewaluacji wewnętrznej zaprosiłem/am Państwa do dyskusji na temat realizacji korelacji międzyprzedmiotowych. Celem nadrzędnym ewaluacji jest poprawa jakości kształcenia. Chciałbym/abym zadać Państwu kilka pytań i bardzo liczę na szczerze odpowiedzi, gdyż tylko takie dają szansę na sensowne i satysfakcjonujące zmiany. Proszę bardzo, aby Państwo w żaden sposób nie czuli się skrępowani czy ograniczeni moją obecnością albo opiniami innych uczestników badania. To nie jest spotkanie, na którym w jakikolwiek sposób będziecie Państwo, czy Państwa praca, poddawani ocenie. Chcemy zdiagnozować stan faktyczny, co mam nadzieję, w wyniku rzetelnej analizy danych pomoże nam wszystkim wyeliminować lub zminimalizować trudności, przeszkody czy błędy, a w konsekwencji realizować kształcenie zawodowe na najwyższym możliwym do uzyskania poziomie. Państwo jesteście ekspertami, a opinie, którymi się Państwo tutaj dzielą posłużą nam do sformułowania opinii na tematy poruszane w tym badaniu, a także wniosków do dalszej pracy.

Rejestracja naszej dyskusji odbędzie się w następujący sposób:

- prowadzący prosi o zgodę na rejestrację
- i
- pokazuje przygotowane arkusze: Państwa wypowiedzi zapisane zostaną na tych planszach, które będą stanowić dokument ewaluacyjny.

Materiał ten będzie stanowić podstawę do planowania jakichkolwiek zmian w celu podniesienia jakości kształcenia w naszej szkole.

Prosiłbym/abym Państwa o wspólne zastanowienie się jak przebiega realizacja korelacji międzyprzedmiotowych w naszej szkole.

## **1. Jakie działania podjęto w związku z wprowadzeniem korelacji międzyprzedmiotowych?**

Pytania pomocnicze do dyskusji moderowanej:

- W jakim zakresie są realizowane korelacje międzyprzedmiotowe?
- Jakie działania szczególnie wspierają realizację korelacji?
- Czy są zaplanowane projekty edukacyjne? Ogólnokształcące, ogólnozawodowe, zawodowe?
- Czy tematyka projektów jest ustalana wspólnie przez różnych nauczycieli?
- Czy jest sporządzony harmonogram realizacji projektów? Czy realizacja projektów przebiega zgodnie z harmonogramem?
- Czy są sporządzone kryteria oceniania pracy w projekcie – co podlega ocenie, z jakich przedmiotów?
- Jakie przeszkody pojawiły się na drodze realizacji?
- W jaki sposób udało się je pokonać?
- Czy oprócz projektów zostały zaplanowane i podjęte inne formy korelowania zadań z różnych przedmiotów?
- Jakież? Jak przebiega ich realizacja? Czy pojawiły się trudności? Czy rozwiązano problemy?

W wyniku dyskusji na plakatach powinny pojawić się zapisy, pozwalające na sformułowanie odpowiedzi na powyższe pytania, określające działania dotyczące planowania i realizacji projektów.

**Dokument:** opracowana notatka zawierająca zapisy, z obu stron plakatu, dotyczące wszelkich działań podjętych w związku z wprowadzeniem korelacji międzyprzedmiotowych.

## **2. Czy nauczyciele współpracują ze sobą?**

Pytania pomocnicze do dyskusji moderowanej:

- Czy ustalono przez nauczycieli kształcenia zawodowego i ogólnego, w ramach oceniania wewnątrzszkolnego:
  - wspólne wymagania edukacyjne (w zakresie zawodu, którego dotyczy korelacja) niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych?
  - sposób sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów?
- Czy zaplanowano sposób wymiany doświadczeń, obserwacji, uwag i wniosków nauczycieli realizujących korelacje? W jaki sposób?
- Czy nauczyciele dzielą się wiedzą i doświadczeniem? W jaki sposób?

- Czy nauczyciele wspólnie oceniają efekty kształcenia? W jaki sposób?
- Czy są problemy z komunikacją między nauczycielami? Na czym polegają?
- Czy pojawiające się trudności są rozwiązywane „na bieżąco”? W jaki sposób?

**Dokument:** Opracowana notatka zawierająca zapisy, z obu stron plakatu, dotyczące efektywności współpracy nauczycieli w celu zapewnienia korelacji.

### **3. Czy wprowadzone korelacje przyczyniają się do poprawy jakości procesu kształcenia?**

Pytania do dyskusji moderowanej:

- Czy oferta korelacji międzyprzedmiotowych jest zrozumiała dla uczniów?
- Skąd to wiemy? Proszę podać przykłady.
- Czy zdarza się, że uczniowie nie rozumieją korelacji? Proszę podać przykłady.
- Czy sposób realizacji materiału jest atrakcyjny dla uczniów? Skąd to wiemy? Proszę podać przykłady.
- Jak prowadzone zajęcia (jakimi metodami) są dla uczniów najbardziej, a jakie najmniej atrakcyjne? Skąd to wiemy?
- Co robimy, aby zaangażować uczniów w prowadzone zajęcia? Jaki skutek odnoszą nasze działania?
- Czy uczniowie potrafią wiązać wiedzę z różnych przedmiotów i umiejętności? Proszę podać przykłady.
- Czy pomimo wprowadzonych korelacji zdarza się, że uczniowie nie potrafią wiązać wiedzy z różnych przedmiotów i umiejętności?
- Czy podejmowaliśmy jakieś działania naprawcze?
- Czy oceny uzyskiwane przez uczniów są zadowalające?

**Dokument:** Opracowana notatka zawierająca zapisy, z obu stron plakatu, dotyczące skuteczności pracy nauczycieli w zakresie wprowadzania korelacji.

### **4. Jakie są potrzeby związane z wprowadzeniem korelacji międzyprzedmiotowych?**

Pytania pomocnicze do dyskusji moderowanej:

- Jakie potrzeby związane z wprowadzeniem korelacji międzyprzedmiotowych mają uczniowie?
- Jakie potrzeby związane z wprowadzeniem korelacji międzyprzedmiotowych mają nauczyciele?
- Jakie zmiany należy wprowadzić w celu lepszego zaspokojenia potrzeb uczniów i nauczycieli związanych z wprowadzeniem korelacji międzyprzedmiotowych?

**Dokument:** Opracowana notatka zawierająca zapisy z obu stron plakatu, dotyczące potrzeb uczniów i nauczycieli w zakresie wprowadzania korelacji.

Dziękuję za uczestnictwo w spotkaniu. Raport zawierający wnioski zarówno z naszego spotkania, jak i z innych działań ewaluacyjnych, będzie dostępny ..... (tu podać planowany w harmonogramie termin sporządzenia raportu i sposób jego upowszechnienia).



# ARKUSZ OBSERWACJI LEKCJI

## PŁASZCZYZNY I SPOSÓB REALIZACJI KORELACJI MIĘDZYPRZEDMIOTOWYCH

Wskazane jest, aby obserwację lekcji prowadziły dwie osoby – jedna obserwuje aktywność uczniów, druga – nauczyciela.

Obserwowana lekcja .....

### Karta obserwacji aktywności uczniów

*W kratkach pod poszczególnymi stwierdzeniami należy każdorazowo zaznaczyć, jeśli pojawi się obserwowana aktywność uczniów (np. krzyżykiem). Jeśli jednocześnie aktywność taką wykazuje kilku uczniów, wskazane jest zaznaczenie np. 3x. Znak 3x w pierwszej kratce oznacza, że trzech uczniów spontanicznie przypomniało sobie zagadnienia/treści realizowane na zajęciach skorelowanych.*

Ilu uczniów bierze udział w zajęciach? .....

---

#### Uczeń/uczniowie

Spontanicznie przypomina sobie zagadnienia/treści realizowane na zajęciach skorelowanych

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

---

Samodzielnie łączy zagadnienia/treści realizowane na zajęciach skorelowanych

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------





---

Ponownie prosi o wytłumaczenie związku zagadnień/treści realizowanych na zajęciach skorelowanych

--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

Nie widzi związku pomiędzy zagadnieniami/treściami realizowanymi na zajęciach skorelowanych

--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

Nie pamięta materiału realizowanego na zajęciach skorelowanych

--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

**Uwagi obserwatora:**

\* Należy zwrócić uwagę, ilu uczniów jest aktywnych.





---

Uzupełnia zagadnienia/treści realizowane na zajęciach skorelowanych

--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

Tłumaczy związek pomiędzy zagadnieniami/treściami realizowanymi na zajęciach skorelowanych

--	--	--	--	--	--	--	--	--

---

**Uwagi obserwatora:**



# KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA NAUCZYCIELI

## PŁASZCZYZNY I SPOSÓB REALIZACJI KORELACJI MIĘDZYPRZEDMIOTOWYCH

**Szanowni Państwo,**

*Prosimy o wypełnienie załączonego kwestionariusza. Bardzo nam zależy na zgromadzeniu informacji dotyczących jakości wprowadzanych zmian edukacyjnych w naszej szkole. Uzyskane od Państwa odpowiedzi pozwolą nam określić niezbędne kroki, jakie powinniśmy uczynić w pierwszej kolejności, by zoptymalizować proces edukacyjny i podnieść jakość kształcenia.*

*Zapewniamy Państwa o pełnej anonimowości wypowiedzi.*

*Zespół ds. ewaluacji*

[Uwaga: proszę zaznaczyć wybraną odpowiedź, a następnie wpisać swój komentarz]

### **1. Czy uczestniczy Pan/i w pracach związanych z korelacją międzyprzedmiotową?**

- a. tak
- b. nie (przejdźcie do pytania nr 4)

### **2. W jakich wspólnych działaniach Pan/i uczestniczy?**

.....

.....

.....

.....

### **3. Jakie konkretnie prace Pan/i wykonał/a przy planowaniu korelacji międzyprzedmiotowych?**

.....

.....

.....

.....

#### 4. Czy planując korelacje międzyprzedmiotowe:

wspólnie opracowywano program nauczania dla zawodu?	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie wiem
wspólnie opracowywano plany pracy nauczycieli?	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie wiem
wzięto pod uwagę potrzeby i możliwości uczniów?	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie wiem
dokonano analizy bazy technodydaktycznej?	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie wiem
zaprojektowano system monitorowania ich realizacji?	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie wiem

#### 5. Proszę wskazać kto ustala:

	wszyscy nauczyciele	większość nauczycieli	przewodniczący zespołu	ktoś inny, kto?
plan działań zespołu w zakresie korelacji międzyprzedmiotowych				
częstotliwość spotkań zespołu				
tematy spotkań zespołu				

#### 6. Jakie zadania wynikające z korelacji międzyprzedmiotowych Pan/i realizuje?

.....  
.....

#### 7. Jak ocenia Pan/i współpracę nauczycieli w w/w zespole do spraw korelacji?

- zdecydowanie pozytywnie
- raczej pozytywnie
- trudno stwierdzić
- raczej negatywnie
- zdecydowanie negatywnie

**8. Jak Pan/i ocenia warunki technodydaktyczne realizacji zadań dydaktycznych?**

- a.  są wystarczające (przejdźcie do pytania nr 9)
- b.  występują nieliczne braki
- c.  występują znaczące braki
- d.  są niewystarczające

**8.1. Co należałoby uzupełnić/zmienić?**

.....  
.....  
.....  
.....

**9. Czy w zespole podejmowane są prace nad bieżącymi problemami wynikającymi z realizacji korelacji międzyprzedmiotowych?**

- a. tak
- b. nie

**10. Czy mógł/mogła Pan/Pani liczyć na pomoc członków zespołu przy rozwiązywaniu problemów związanych z realizacją korelacji?**

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie (*przejdźcie do pytania nr 11*)
- d. zdecydowanie nie (*przejdźcie do pytania nr 11*)
- e. trudno powiedzieć (*przejdźcie do pytania nr 11*)

**10.1. Proszę podać przykłady takiej pomocy.**

.....  
.....  
.....  
.....

**11. Jakiego rodzaju pomoc ze strony innych nauczycieli byłaby dla Pana/i najcenniejsza?**

.....  
.....  
.....  
.....

**12. Proszę ocenić efektywność pracy Pana/Pani zespołu przedmiotowego:**

- a. bardzo efektywna
- b. raczej efektywna
- c. mało efektywna
- d. nieefektywna

**13. Jakie działania w zakresie korelacji międzyprzedmiotowych podejmuje Pan/i wspólnie z innymi nauczycielami?**

.....

.....

.....

.....

**14. Jakie dokumenty związane z korelacjami międzyprzedmiotowymi opracował/a Pan/i we współpracy z innymi nauczycielami?**

.....

.....

.....

.....

**15. W jaki sposób nauczyciele uczestniczą w realizacji korelacji międzyprzedmiotowych?**

- a. posiedzenia zespołów przedmiotowych
- b. rady pedagogiczne
- c. współpraca w zakresie opracowania różnych materiałów edukacyjnych
- d. dostosowanie materiałów edukacyjnych do potrzeb uczniów
- e. dostosowanie tempa pracy do potrzeb/możliwości uczniów
- f. analiza wyników próbnych egzaminów przeprowadzanych w szkole oraz wyników egzaminów zewnętrznych
- g. analiza wyników testów, diagnozy
- h. szkolenia
- i. dyskusje
- j. wymiana pomysłów, doświadczeń
- k. angażują się w zadania wynikające z realizacji wspólnych projektów
- l. inne, jakie .....



## 16. Czy w wyniku realizacji korelacji międzyprzedmiotowych dokonano zmian:

- a. w PSO
- b. w WSO
- c. w programach i planach nauczania
- d. w sposobach wprowadzania nowych treści nauczania
- e. we współpracy ze środowiskiem
- f. w rozkładzie zajęć
- g. w doborze pomocy dydaktycznych
- h. w wyposażeniu technodydaktycznym szkoły
- i. w planie pracy zespołu na dany rok szkolny
- j. zorganizowano dodatkowe zajęcia wyrównawcze (w tym przygotowujące do egzaminów zawodowych)
- k. zorganizowano zajęcia przygotowujące do konkursów i olimpiad z uczniami szczególnie uzdolnionymi
- l. w praktykach – stażach
- m. inne, jakie .....

## 17. Proszę się ustosunkować do następujących kwestii:

- |  |                              |
|--|------------------------------|
| Czy uczestniczył/a Pan/i w opracowaniu wspólnych zasad oceniania?  | <input type="checkbox"/> tak |
|  | <input type="checkbox"/> nie |
| Czy przy przygotowywaniu materiałów do badania osiągnięć uczniów konsultował/a się Pan/Pani z innymi nauczycielami?  | <input type="checkbox"/> tak |
|  | <input type="checkbox"/> nie |
| Czy przy przygotowywaniu kryteriów oceniania konsultował/a się Pan/Pani z innymi nauczycielami?  | <input type="checkbox"/> tak |
|  | <input type="checkbox"/> nie |
| Czy dzielił/a się Pan/Pani z innymi członkami zespołu materiałami dydaktycznymi?   | <input type="checkbox"/> tak |
|  | <input type="checkbox"/> nie |
| Czy współpracował/a Pan/Pani z innymi nauczycielami w organizacji badań osiągnięć uczniów?   | <input type="checkbox"/> tak |
|  | <input type="checkbox"/> nie |
| Czy współpracował/a Pan/Pani z członkami zespołu przy analizowaniu osiągnięć uczniów i opracowywaniu wniosków do dalszej pracy?                            | <input type="checkbox"/> tak |
|  | <input type="checkbox"/> nie |
| Czy wdraża Pan/Pani działania wynikające z wniosków sformułowanych na podstawie badań osiągnięć uczniów?   | <input type="checkbox"/> tak |
|  | <input type="checkbox"/> nie |
| Jeśli tak, to jakie działania w tym zakresie Pan/Pani podejmuje?   |                              |
| .....  |                              |
| .....  |                              |
| Czy dzielił/a się Pan/Pani wiedzą z zakresu korelacji międzyprzedmiotowych, zdobytą w różnych formach doskonalenia zawodowego, z innymi członkami zespołu? | <input type="checkbox"/> tak |
|  | <input type="checkbox"/> nie |

Czy dokonuje Pani/Pan bieżącej analizy i ewaluacji swojej pracy w obszarze korelacji międzyprzedmiotowych?  tak  nie

Czy przy planowaniu korelacji międzyprzedmiotowych były analizowane potrzeby i oczekiwania uczniów?  tak  nie

**18. Czy uważa Pani, że nauczyciele rozwiązują problemy i doskonalą metody i formy pracy związane z korelacjami międzyprzedmiotowymi?**

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie (*przejdźcie do pytania nr 19*)
- d. zdecydowanie nie (*przejdźcie do pytania nr 19*)

**18.1. Proszę wskazać w jaki sposób?**

.....  
.....

**19. Czy zauważa Pan/i na swoich zajęciach skutki wprowadzenia korelacji międzyprzedmiotowych:**

w sposobie uczenia się uczniów?	<input type="checkbox"/> TAK, bardzo często	<input type="checkbox"/> Tak czasem	<input type="checkbox"/> NIE
w sposobie rozwiązywania problemów przez uczniów?	<input type="checkbox"/> TAK, bardzo często	<input type="checkbox"/> Tak czasem	<input type="checkbox"/> NIE
w kojarzeniu materiału z różnych przedmiotów?	<input type="checkbox"/> TAK, bardzo często	<input type="checkbox"/> Tak czasem	<input type="checkbox"/> NIE

**20. Czy współpraca nauczycieli wpływa na podniesienie jakości pracy szkoły?**

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie

**21. Co według Pana/i należałoby zmienić w ustalonych sposobach współdziałania nauczycieli?**

.....  
.....

*Dziękujemy za wypełnienie ankiety.*



# SCENARIUSZ WYWIADU GRUPOWEGO Z UCZNIAMI

## PŁASZCZYNY I SPOSÓB REALIZACJI KORELACJI MIĘDZYPRZEDMIOTOWYCH

### Uczestnicy:

uczniowie klasy, w której wprowadzono do realizowanego programu nauczania dla zawodu korelacje międzyprzedmiotowe.

### Uwagi do realizacji:

1. Wskazane jest prowadzenie spotkania przez dwie osoby – prowadzącego i obserwatora. Obserwator sporządza notatkę, w której opisuje przebieg spotkania ze szczególnym uwzględnieniem:
  - a. liczby uczniów biorących udział w spotkaniu,
  - b. liczby uczniów biorących aktywny udział w rozmowie z prowadzącym,
  - c. liczby uczniów, którzy potrafią samodzielnie wymienić przykłady ilustrujące korelacje międzyprzedmiotowe.
2. Pytania nie muszą być zadawane w identycznej formie, w jakiej zostały podane poniżej. Prowadzący powinien zadawać pytania i prowadzić wywiad w możliwie naturalny sposób, zachęcający do rozmowy, dyskusji. Jeśli jakieś pytanie jest niezrozumiałe dla uczniów prowadzący może je dodatkowo wytłumaczyć. Należy zadbać o swobodną atmosferę spotkania.
3. Ze względu na cel badania istotne jest, aby materiał zebrany w wywiadzie pozwolił spojrzeć na poruszane zagadnienia z perspektywy ucznia.
4. Prowadzący spotkanie zapisuje na planszy (tablicach, plakatach, arkuszach) wszystkie wypowiedzi uczniów. Należy uważać, aby zapisane wypowiedzi były wiernym odzwierciedleniem tego, co mówią uczniowie.
5. Dokumentem ewaluacyjnym są zapisane plansze i notatka obserwatora.
6. Wywiad warto nagrywać na dyktafon w celu ułatwienia późniejszej analizy danych. Należy poprosić uczniów o zgodę na nagrywanie dyskusji.

### Pomoce:

duże arkusze papieru, widoczne dla wszystkich obecnych na spotkaniu.

## **Dzień dobry,**

Jestem (jesteśmy) przedstawicielem (przedstawicielami) szkolnego zespołu ds. ewaluacji. Zbieramy materiał do ewaluacji na temat korelacji międzyprzedmiotowych. Interesuje nas, jak Wy odbieracie sposób realizacji zajęć. Wasze wypowiedzi są dla nas bardzo ważne, ponieważ chcemy poprawić jakość nauczania w naszej szkole. Wasze odpowiedzi będę zapisywać, ale nikt nie będzie ich oceniał, a posłużą jedynie do diagnozy realizacji programu dla zawodu w naszej szkole.

1. Czy waszym zdaniem występuje powiązanie treści pomiędzy przedmiotami?
2. Czy to, czego się uczyicie na jednych zajęciach ułatwia Wam naukę na innych?
3. Czy możecie podać przykłady, kiedy treści przedmiotu były pomocne przy uczeniu się innego przedmiotu?
4. Czy zdarzają się sytuacje, gdy w nauce różnych przedmiotów zagadnienia się powtarzają?  
Czy możecie podać przykłady?
5. Czy zdarzyło się, że zabrakło jakiejś wiedzy i/lub umiejętności z jednego przedmiotu, które były niezbędne do realizacji innego przedmiotu?  
Czy możecie podać przykłady takich sytuacji?
6. Czy realizując projekty wykorzystywaliście wiedzę z różnych przedmiotów?  
Czy możecie podać przykłady?
7. Czy realizowaliście jakieś wspólne projekty dla różnych przedmiotów?
8. W jaki sposób i z jakiego przedmiotu były oceniane wasze projekty?  
(Czy nauczyciele wspólnie oceniali, jak wystawiano ocenę, z ilu przedmiotów?)
9. Czy macie jakieś uwagi do tego, co zostało tutaj (na planszy) zapisane?
10. Czy macie jakieś oczekiwania, propozycje zmian odnoszące się do tego, o czym do tej pory rozmawialiśmy?

## **Dokument:**

Notatka sporządzona przez obserwatora.

Plansze z zapisem wypowiedzi uczniów.



# ARKUSZ ANALIZY DOKUMENTÓW

## PLASZCZYZNY I SPOSÓB REALIZACJI KORELACJI MIĘDZYPRZEDMIOTOWYCH

### 1. Na jakich płaszczyznach zaplanowano korelacje?

- a. korelacja przedmiotów ogólnych i zawodowych  TAK  NIE
- b. korelacja przedmiotów kształcenia zawodowego teoretycznego  TAK  NIE
- c. korelacja przedmiotów kształcenia zawodowego praktycznego  TAK  NIE
- d. korelacja przedmiotów kształcenia zawodowego teoretycznego i kształcenia zawodowego praktycznego  TAK  NIE

### 2. Które z zaplanowanych korelacji międzyprzedmiotowych zostały wdrożone do realizacji?

.....

.....

### 3. Które z zaplanowanych korelacji międzyprzedmiotowych nie zostały wdrożone?

.....

.....

#### 3.1. Dlaczego ww. korelacje nie zostały wdrożone?

.....

.....

### 4. Czy planując korelacje międzyprzedmiotowe dokonano porównania, uzupełnienia i poszerzenia wiadomości?

TAK  NIE

### 5. Czy opracowano sposoby zastosowania korelacji międzyprzedmiotowych w różnych dziedzinach wiedzy i praktyce?

TAK  NIE

### 6. Czy zostały opisane oczekiwania w stosunku do przedmiotów ogólnych dotyczące niezbędnego wsparcia ze strony tych przedmiotów podczas realizacji programu nauczania dla zawodu w zakresie:

- a. podania treści  TAK  NIE
- b. kolejności realizacji  TAK  NIE
- c. terminów realizacji  TAK  NIE

### 7. Czy w wyniku korelacji dostosowano programy nauczania do:

- a. potrzeb kształcenia w zawodzie?  TAK  NIE
- b. możliwości organizacyjnych i bazy technodydaktycznej szkoły?  TAK  NIE

## 8. Jak dokumentowana jest praca nauczycieli dotycząca korelacji międzyprzedmiotowych?

.....

.....

.....

.....

## 9. Czy w poniższych dokumentach znajdują się zapisy odnoszące się do planowania i/lub realizacji korelacji międzyprzedmiotowych?

[Uwaga: w wymienionych dokumentach nie zawsze konieczny jest zapis, arkusz jest jedynie podpowiedzią, gdzie ewentualnie należy szukać potrzebnych informacji]

**a. Plany pracy nauczycieli**  TAK  NIE

Jeżeli tak, to jaka jest treść zapisów?

.....

.....

**b. Program nauczania**  TAK  NIE

Jeżeli tak, to jaka jest treść zapisów?

.....

.....

**c. Wniosek o dopuszczenie programu do realizacji w szkole**  TAK  NIE

Jeżeli tak, to jaka jest treść zapisów?

.....

.....

**d. Dzienniki lekcyjne**  TAK  NIE

Jeżeli tak, to jaka jest treść zapisów?

.....

.....

**e. Dokumenty dotyczące pracy zespołu nauczycieli przy opracowywaniu korelacji międzyprzedmiotowych**  TAK  NIE

Jeżeli tak, to jaka jest treść zapisów?

.....

.....

**f. Protokoły zespołów przedmiotowych**  TAK  NIE

Jeżeli tak, to jaka jest treść zapisów?

.....

.....

**g. Inne (jakie?)** .....  TAK  NIE

Jeżeli tak, to jaka jest treść zapisów?

.....

.....

**10. Czy planując korelacje przeanalizowano:**

- a. możliwości technodydaktyczne szkoły?  TAK  NIE
- b. poziom dotychczasowych osiągnięć uczniów?  TAK  NIE

**10.1. Czy w dokumentach znajdują się zapisy dotyczące tych analiz?**

- TAK  NIE

Jeżeli tak, to jaka jest treść zapisów?

.....  
.....

**11. W jaki sposób jest monitorowana realizacja wprowadzonych korelacji międzyprzedmiotowych?**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**12. W jakich dokumentach istnieją zapisy odnośnie monitorowania korelacji międzyprzedmiotowych?**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**13. Jaka jest treść zapisów odnośnie monitorowania korelacji międzyprzedmiotowych?**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....



# SCENARIUSZ WYWIADU GRUPOWEGO Z NAUCZYCIELAMI

## DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ NAUCZYCIELI W CELU ROZWIJANIA KPS U UCZNIÓW

### Uczestnicy:

nauczyciele kształcenia zawodowego.

### Uwagi do wywiadu:

Wywiad należy zarejestrować. W takim przypadku trzeba poinformować o tym uczestników spotkania i uzyskać od nich zgodę na nagrywanie. Następnie do dokumentacji ewaluacyjnej można dołączyć wersję papierową treści dyskusji (dokładnie przepisanej z nośnika rejestrującego).

Jeśli wywiad nie jest rejestrowany, wygodniej jest gdy prowadzący spotkanie ma asystenta – osobę pomagającą zapisywać odpowiedzi.

Kolejność pytań można zmieniać, w zależności od sytuacji i rodzaju dyskusji. Pytania pomocnicze (zamieszczone w każdej części) nie muszą być zadane wszystkie i w identycznej formie, tak jak zostały podane. Prowadzący powinien dostosowywać formę i kolejność pytań do sytuacji. Ważne jest, aby otrzymać odpowiedzi. Scenariusz jest tylko podpowiedzią do prowadzenia wywiadu. Należy się starać, aby spotkanie miało charakter niewymuszonej rozmowy, a uczestnicy czuli się i wypowiadali swobodnie.

### Pomoce:

Należy przygotować wcześniej duże arkusze papieru (3 sztuki), po jednym dla każdego zagadnienia. Na każdym arkuszu należy w formie tytułu napisać treść zagadnienia, którego dotyczy. Wszystkie arkusze papieru przedzielone są na pół: po jednej stronie „+”, po drugiej „?”. Po stronie „+” prowadzący (lub asystent) będzie zapisywał przykłady działań pozytywnych, dających satysfakcję i zadowolenie, wszystkie przykłady zrealizowanych zamierzeń i spełnionych oczekiwań; po drugiej stronie arkusza „?” – znajdą się działania niezadowolające, przykłady rodzące niezadowolenie, czy problemy, nie spełniające oczekiwań. Tutaj również powinny być zapisane wszystkie przeszkody czy utrudnienia, a także zamierzenia, których nie udało się zrealizować, czy cele, których nie udało się osiągnąć. Jest bardzo ważne – i to trzeba też uświadomić uczestnikom spotkania – żeby traktować „?” jako pole do rozwoju, do poszukiwania rozwiązań, a nie obszar porażek związany z poszukiwaniem winnych i wyciąganiem odpowiedzialności.

Każdy zapis powinien uzyskać akceptację uczestników. W przypadku braku powszechnej zgody, należy odnotować, że w odniesieniu do danego zagadnienia miał miejsce podział opinii respondentów.

Na pozostałych dwóch arkuszach także zapisujemy wnioski, opisy działań i przykłady podane przez uczestników spotkania, ale nie dzieląc na „+” i „?”.



## **Pytania główne, na które poszukujemy odpowiedzi:**

1. W jaki sposób nauczyciele wprowadzają do nauczania treści związane z kształtowaniem KPS dla zawodu?
2. W jaki sposób nauczyciele oceniają poziom KPS u uczniów?
3. Jak przebiega współpraca z pracodawcami w celu kształtowania KPS u uczniów?
4. Jakie trudności wystąpiły w związku z wprowadzeniem do nauczania treści związanych z kształceniem KPS dla zawodu?

**Przewidywany czas spotkania:** 90 minut.

## **PRZEBIEG SPOTKANIA**

Powitanie.

Przypomnienie przedmiotu ewaluacji i omówienie czemu ma służyć ewaluacja/dlaczego wybrano taki przedmiot ewaluacji, kto ewaluacji podlega, kto ją przeprowadza.

W ramach prowadzonej ewaluacji wewnętrznej zaprosiłem/am Państwa do dyskusji na temat działań podejmowanych w celu kształtowania kompetencji personalnych i społecznych u uczniów.

Celem nadrzędnym ewaluacji jest poprawa jakości kształcenia. Chciałbym/abym zadać Państwu kilka pytań i bardzo liczę na szczerze odpowiedzi, gdyż tylko takie dają szansę na sensowne i satysfakcjonujące zmiany. Proszę bardzo, aby Państwo w żaden sposób nie czuli się skrępowani czy ograniczeni moją obecnością albo opiniami innych uczestników badania. To nie jest spotkanie, na którym w jakikolwiek sposób będziecie Państwo, czy Państwa praca, poddawani ocenie. Chcemy zdiagnozować stan faktyczny, co mam nadzieję, w wyniku rzetelnej analizy danych pomoże nam wszystkim wyeliminować lub zminimalizować trudności, przeszkody czy błędy, a w konsekwencji realizować kształcenie zawodowe na najwyższym możliwym do uzyskania poziomie. Państwo jesteście ekspertami, a opinie, którymi się Państwo tutaj dzielą posłużą nam do sformułowania opinii na tematy poruszane w tym badaniu, a także wniosków do dalszej pracy.

Rejestracja naszej dyskusji odbędzie się w następujący sposób:

- prowadzący prosi o zgodę na rejestrację, jeśli nie ma zgody – asystent prowadzącego stara się możliwie wiernie notować przebieg spotkania,
- prowadzący pokazuje przygotowane arkusze: Państwa wypowiedzi zapisane zostaną na tych planszach, które będą stanowić dokument ewaluacyjny.

Materiał ten będzie stanowić podstawę do planowania jakichkolwiek zmian w celu podniesienia jakości kształcenia w naszej szkole.

Proszę Państwa o wspólne zastanowienie się jak przebiega kształcenie kompetencji personalnych i społecznych u uczniów w naszej szkole.

## **1. W jaki sposób nauczyciele wprowadzają do nauczania treści związane z kształtowaniem kompetencji personalnych i społecznych dla zawodu?**

Pytania pomocnicze do dyskusji moderowanej:

- Jakie kompetencje Państwo kształtujecie na swoich zajęciach?
- Na jakich zajęciach kształtowane są KPS – proszę podać przykłady.
- Jakimi metodami kształtowane są kształtowane KPS – proszę podać przykłady.
- W jaki sposób ćwiczone są kompetencje personalne i społeczne na zajęciach teoretycznych, a w jaki na zajęciach praktycznych?
- W jaki sposób pracuje się z uczniami o wyjątkowo niskich kompetencjach personalnych i społecznych?
- W jaki sposób nauczyciele monitorują efekty swoich działań?

W wyniku dyskusji na plakatach powinny pojawić się zapisy, pozwalające na sformułowanie odpowiedzi na powyższe pytania, określające działania nauczycieli podejmowane w celu kształtowania kompetencji personalnych i społecznych u uczniów.

**Dokument:** opracowana notatka zawierająca zapisy, z obu stron plakatu, dotyczące wszelkich działań podjętych w związku z podejmowanymi działaniami nauczycieli.

## **2. W jaki sposób oceniany jest poziom kompetencji personalnych i społecznych u uczniów?**

- Czy w szkole wypracowano opis składowych kształtowanych kompetencji personalnych i społecznych?
- Czy wypracowano w szkole wspólny system oceny kompetencji personalnych i społecznych u uczniów?
- W jaki sposób określany jest przyrost kompetencji personalnych i społecznych u uczniów?
- W jaki sposób informowani są uczniowie o poziomie swoich kompetencji personalnych i społecznych?
- Czy ocena KPS jest w jakiś sposób ujęta w systemie oceniania?
- Jakie trudności występują przy ocenie KPS u uczniów?

W wyniku dyskusji na plakatach powinny pojawić się zapisy, pozwalające na sformułowanie odpowiedzi na powyższe pytania, określające sposób oceny KPS u uczniów.

**Dokument:** Opracowana notatka zawierająca zapisy, z obu stron plakatu, dotyczące działań w celu oceny KPS u uczniów.

## **3. Współpraca z pracodawcami:**

- Czy nauczyciele znają potrzeby pracodawców? Czy kontaktują się z nimi?
- Czy nauczyciele otrzymują od pracodawców informację zwrotną na temat poziomu kompetencji personalnych i społecznych uczniów?

- Czy współpraca z pracodawcami jest zadowalająca (wystarczająca)? Czego brakuje? Co można poprawić? W jaki sposób?

W wyniku dyskusji na plakatach powinny pojawić się zapisy, pozwalające na sformułowanie odpowiedzi na powyższe pytania, określające zakres współpracy szkoły z pracodawcami w zakresie kształtowania i oceniania KPS u uczniów.

**Dokument:** Opracowana notatka zawierająca zapisy, z obu stron plakatu, dotyczące działań nauczycieli w celu współpracy z pracodawcami w kształtowaniu KPS u uczniów.

#### **4. Jakie trudności występują w kształtowaniu kompetencji personalnych i społecznych u uczniów?**

- Jakie trudności występują we wprowadzaniu treści związanych z kształtowaniem KPS u uczniów?
- Jakie trudności występują w związku z ćwiczeniem KPS u uczniów?
- Jakie trudności występują z oceną KPS u uczniów?
- W jaki sposób nauczyciele radzą sobie z tymi trudnościami?
- Jakie działania należy podjąć w celu zminimalizowania występujących trudności?

W wyniku dyskusji na plakatach powinny pojawić się zapisy pozwalające na sformułowanie odpowiedzi na powyższe pytania – powstanie szkic programu naprawczego, który stanowi dokument ewaluacyjny, a jednocześnie stanie się kanwą do rekomendacji zawartych w raporcie.

Dziękuję za uczestnictwo w spotkaniu. Raport zawierający wnioski zarówno z naszego spotkania, jak i z innych działań ewaluacyjnych, będzie dostępny .....  
(tu podać planowany w harmonogramie termin sporządzenia raportu i sposób jego upowszechnienia).



# KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA NAUCZYCIELI

(kształcenia ogólnego, kształcenia zawodowego teoretycznego, kształcenia zawodowego praktycznego)

## **DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ NAUCZYCIELI (SZKOŁĘ) W CELU ROZWIJANIA KOMPETENCJI PERSONALNYCH I SPOŁECZNYCH (KPS) U UCZNIÓW**

**Szanowni Państwo,**

*Prosimy o wypełnienie załączonego kwestionariusza. Bardzo nam zależy na zgromadzeniu informacji dotyczących jakości wprowadzanych zmian edukacyjnych w naszej szkole, zwłaszcza w odniesieniu do realizacji KPS. Uzyskane od Państwa odpowiedzi pozwolą nam podjąć odpowiednie działania, by zoptymalizować proces edukacyjny i podnieść jakość kształcenia.*

*Zapewniamy Państwa o pełnej anonimowości wypowiedzi.*

*Zespół ds. ewaluacji*

### **1. Jest Pan/i nauczycielem:**

- a. kształcenia ogólnego
- b. kształcenia zawodowego teoretycznego
- c. kształcenia zawodowego praktycznego

### **2. Czy Pana/i zdaniem program nauczania dla zawodu realizowany w naszej szkole pozwala kształtować kompetencje personalne i społeczne uczniów?**

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie

### **3. Jakie KPS kształtuje Pan/i na swoich zajęciach?**

.....

.....

.....

.....

**4. Czy Pan/i informował/a uczniów o efektach kształtowania wybranych KPS?**

- a. tak
- b. nie

**5. Czy uczniowie zostali poinformowani, jakich zachowań się od nich oczekuje?**

- a. tak
- b. nie

**6. Jak często daje Pan/i uczniom informację zwrotną o ich postępach w rozwoju KPS?**

- a. bardzo często
- b. często
- c. rzadko
- d. bardzo rzadko
- e. nigdy (*przejdźcie do pytania nr 7*)

**6.1. W jaki sposób informował/a Pan/i uczniów o ich postępach w tym zakresie?**

.....  
.....  
.....  
.....

**7. Czy zaznajomił/a Pan/i uczniów z kryteriami oceniania postępów w rozwoju KPS?**

- a. tak
- b. nie

**8. Jakie kryteria stosuje Pan/i do oceny poziomu kompetencji personalnych i społecznych ucznia?**

.....  
.....  
.....  
.....

**9. Czy ocena poziomu kompetencji personalnych i społecznych jest składową oceny z zachowania ucznia?**

- a. tak
- b. nie
- c. nie wiem

**10. Czy zna Pan/i oczekiwania pracodawców dotyczące tego, na jakie kompetencje personalne i społeczne należy zwrócić szczególną uwagę?**

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie (*przejdźcie do pytania nr 11*)
- d. zdecydowanie nie (*przejdźcie do pytania nr 11*)

**10.1. Proszę wybrać 5 najważniejszych KPS dla zawodu, szeregując od 1 – najważniejsza do 5 – najmniej ważna**

- przestrzega zasad kultury
- przestrzega zasad etyki
- jest kreatywny
- jest konsekwentny w realizacji zadań
- przewiduje skutki podejmowanych działań
- jest otwarty na zmiany
- potrafi radzić sobie ze stresem
- aktualizuje wiedzę
- doskonali umiejętności zawodowe
- przestrzega tajemnicy zawodowej
- potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania
- potrafi negocjować warunki porozumień
- współpracuje w zespole

**11. Czy zna Pan/i opinie pracodawców o poziomie kompetencji personalnych i społecznych uczniów i absolwentów szkoły?**

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie (*przejdźcie do pytania nr 12*)
- d. zdecydowanie nie (*przejdźcie do pytania nr 12*)

### 11.1. W jakich sprawach bierze Pan/i pod uwagę opinie pracodawców przy planowaniu w szkole następujących działań?

- |   |   |
|---|---|
| a. realizacja programu wychowawczego szkoły | <input type="checkbox"/> TAK <input type="checkbox"/> NIE |
| b. rozwiązywanie konfliktów                 | <input type="checkbox"/> TAK <input type="checkbox"/> NIE |
| c. praca nad systemem oceniania             | <input type="checkbox"/> TAK <input type="checkbox"/> NIE |
| d. wybór tematyki zajęć                     | <input type="checkbox"/> TAK <input type="checkbox"/> NIE |
| e. dobór metod kształtowania KPS            | <input type="checkbox"/> TAK <input type="checkbox"/> NIE |
| f. inne/jakie?.....                         |   |
| .....                                       |   |
| .....                                       |   |

### 12. Czy zgadza się Pan/i z następującymi zdaniem:

W szkole organizowane są spotkania dotyczące sposobów przezwycięzania trudności w realizowaniu KPS (wymiany doświadczeń).	<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input type="checkbox"/> nie wiem
W szkole dba się o to, by nauczyciele dzielili się swoją wiedzą i doświadczeniami w realizacji KPS.	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie <input type="checkbox"/> nie wiem
W szkole zapewniony jest dostęp do odpowiednich zasobów (takich jak literatura, sprzęt, środki dydaktyczne), przydatnych nauczycielom do realizacji kształtowania KPS u uczniów. Proszę wskazać jakich zasobów w tym zakresie brakuje w szkole ..... ..... .....	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie <input type="checkbox"/> nie wiem
Szkoła zapewnia możliwość korzystania z potrzebnych podczas zajęć pomocy dydaktycznych służących kształtowaniu KPS. Z jakich pomocy dydaktycznych chciał(a)by Pan(i) skorzystać podczas zajęć? ..... ..... .....	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie <input type="checkbox"/> nie wiem
W szkole jest dobrze zorganizowana współpraca nauczycieli w zakresie kształtowania KPS.	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie <input type="checkbox"/> nie wiem
W szkole jest upowszechniana wiedza na temat najnowszych teorii przydatnych w pracy nauczyciela w zakresie kształtowania KPS.	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie <input type="checkbox"/> nie wiem

W szkole jest upowszechniana wiedza na temat najlepszych praktyk przydatnych w pracy nauczyciela w zakresie kształtowania KPS.

- zdecydowanie tak
- raczej tak
- raczej nie
- zdecydowanie nie
- nie wiem

**13. Jak często stosuje Pan/i podczas lekcji wymienione poniżej sposoby wykorzystujące wzajemne uczenie się uczniów?**

	nigdy	rzadko	często
praca w parach			
praca w grupach			
wyrażanie opinii przez uczniów			
dyskusja na forum			
ocena koleżeńska			
prezentacje uczniowskie			
referat			
gry dydaktyczne			
łańcuchowa metoda skojarzeń			
mapa mentalna			
metaplan			
burza mózgów			
obserwacja			
metoda projektów			
wspólne odrabianie zadań domowych			
inne, jakie .....			



**14. Czy potrzebuje Pan/i wsparcia w kształtowaniu KPS?**

TAK  NIE

**14.1. Proszę wskazać rodzaj tego wsparcia:**

a. pomoc innych nauczycieli

b. pomoc pedagoga/psychologa

c. szkolenia

d. inne, jakie? .....

....

.....

.....

*Dziękujemy za wypełnienie ankiety.*



# KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA UCZNIĄ

## **DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ NAUCZYCIELI (SZKOŁĘ) W CELU ROZWIJANIA KOMPETENCJI PERSONALNYCH I SPOŁECZNYCH (KPS) U UCZNIÓW**

*Drogi uczniu, droga uczennico,*

*Ta ankieta jest częścią badań, których wyniki pozwolą ocenić funkcjonowanie przyjętego w naszej szkole programu kształtowania kompetencji personalnych i społecznych. Twoja opinia jest dla nas bardzo ważna. Prosimy o szczerą odpowiedź, które pomogą nam lepiej przygotować Was do przyszłego zawodu. Ankieta jest anonimowa.*

*Zespół ds. ewaluacji*

[Uwaga: proszę zaznaczyć wybraną odpowiedź, zakreślając kwadracik przy każdym pytaniu – uważaj, by nie pominąć żadnego z pytań zamieszczonych w tabelkach]

### **1. Czy nauczyciele na początku roku szkolnego poinformowali Cię co to są kompetencje personalne i społeczne?**

- a. tak
- b. nie
- c. nie pamiętam

### **2. Czy nauczyciele informowali Cię jakie kompetencje personalne i społeczne będą kształtować na swoich zajęciach?**

- a. tak – szczegółowo
- b. tak – ogólnie
- c. nie
- d. nie pamiętam

### **3. Czy nauczyciele informują Cię o Twoich postępach w rozwijaniu kompetencji personalnych i społecznych?**

- a. tak
- b. nie
- c. nie pamiętam

#### 4. Czy nauczyciele zwracają uwagę na przestrzeganie:

zasad kultury?	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie
zasad etycznych?	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie

#### 5. Czy nauczyciele tłumaczyli Ci, na czym polega efektywna praca w zespole?

- a. tak
- b. nie
- c. nie pamiętam

#### 6. Odpowiedz na poniższe pytania:

Jak często nauczyciele w czasie pracy w zespole zwracają uwagę na sposób zachowania uczniów?	<input type="checkbox"/> za każdym razem <input type="checkbox"/> często <input type="checkbox"/> rzadko <input type="checkbox"/> nigdy
Jak często nauczyciele w czasie pracy w zespole zwracają uwagę na podział waszej pracy?	<input type="checkbox"/> za każdym razem <input type="checkbox"/> często <input type="checkbox"/> rzadko <input type="checkbox"/> nigdy
Jak często zdarza się, że nauczyciele informują Cię, które elementy pracy w zespole opanowałeś/aś w wysokim stopniu, a nad którymi powinieneś/powinnaś jeszcze popracować?	<input type="checkbox"/> za każdym razem <input type="checkbox"/> często <input type="checkbox"/> rzadko <input type="checkbox"/> nigdy
Jak często zdarza się, że nauczyciele mówią Ci, które z elementów negocjowania warunków porozumień opanowałeś/aś w wysokim stopniu, a nad którymi powinieneś/powinnaś jeszcze popracować?	<input type="checkbox"/> za każdym razem, gdy jest o tym mowa <input type="checkbox"/> często <input type="checkbox"/> rzadko <input type="checkbox"/> nigdy
Jak często na zajęciach ćwiczycie, jak przekonać do swoich argumentów inną osobę (pracodawcę, klienta)?	<input type="checkbox"/> bardzo często <input type="checkbox"/> często <input type="checkbox"/> rzadko <input type="checkbox"/> nigdy
Jak często nauczyciele dają Wam na lekcji zadania do pracy w grupach?	<input type="checkbox"/> bardzo często <input type="checkbox"/> często <input type="checkbox"/> rzadko <input type="checkbox"/> nigdy
Jak często nauczyciel zadaje pracę domową, polecając wykonać ją w małych grupach?	<input type="checkbox"/> bardzo często <input type="checkbox"/> często <input type="checkbox"/> rzadko <input type="checkbox"/> nigdy

---

Jak często podczas zajęć praktycznych rozwiązywałeś/łaś zadania problemowe?

- bardzo często
- często
- rzadko
- nigdy

**7. Czy w obecnej szkole uczestniczyłeś/łaś w jakimś projekcie?**

- a. tak, w jednym
- b. tak, w dwóch lub więcej
- c. nie

**8. W jakie formie są najczęściej prowadzone zajęcia w szkole? (można wybrać do 5 odpowiedzi)**

- a. wykład
- b. praca w parach
- c. praca w grupach
- d. dyskusja
- e. referaty
- f. prezentacje uczniów
- g. obserwacja ćwiczeń, doświadczeń, pokazów
- h. ćwiczenia praktyczne
- i. pokaz
- j. wycieczka
- k. w innej, jakiej? .....

**9. Wskaż wszystkie zajęcia pozalekcyjne, w których uczestniczysz:**

- a. koła zainteresowań  TAK  NIE
- b. koła przedmiotowe  TAK  NIE
- c. organizacje szkolne  TAK  NIE
- d. wolontariat  TAK  NIE
- e. wydarzenia kulturalne  TAK  NIE
- f. konkursy  TAK  NIE
- g. inne, jakie? .....

**9.1. Dlaczego NIE uczestniczysz w powyższych zajęciach?  
(można wybrać więcej, niż jedną odpowiedź)**

- a. w szkole nie ma zajęć pozalekcyjnych  TAK  NIE
- b. zajęcia pozalekcyjne w szkole nie są dla mnie interesujące  TAK  NIE
- c. nie mam możliwości pozostania w szkole po zajęciach  TAK  NIE
- d. jestem zbyt zajęty/a  TAK  NIE
- e. z innych powodów, jakich? .....

**10. Czy uważasz, że szkoła powinna kształtować u uczniów kompetencje personalne i społeczne?**

- a. zdecydowanie tak  TAK  NIE
- b. raczej tak  TAK  NIE
- c. raczej nie  TAK  NIE
- d. zdecydowanie nie  TAK  NIE
- e. nie wiem  TAK  NIE

**11. Zaznacz, w jakim stopniu Twoja szkoła kształtuje u uczniów kompetencje personalne i społeczne konieczne w zawodzie.**

*(1 – wcale, 2 – w średnim stopniu, 3 – w dużym stopniu)*

- |  |   |   |   |
|--|---|---|---|
| a. przestrzeganie zasad kultury                | 1 | 2 | 3 |
| b. przestrzeganie zasad etycznych              | 1 | 2 | 3 |
| c. kreatywność                                 | 1 | 2 | 3 |
| d. konsekwencja w realizacji zadań             | 1 | 2 | 3 |
| e. przewidywanie skutków podejmowanych działań | 1 | 2 | 3 |
| f. otwartość na zmiany                         | 1 | 2 | 3 |
| g. radzenie sobie ze stresem                   | 1 | 2 | 3 |
| h. aktualizowanie wiedzy                       | 1 | 2 | 3 |
| i. doskonalenie umiejętności zawodowych        | 1 | 2 | 3 |
| j. przestrzeganie tajemnicy zawodowej          | 1 | 2 | 3 |
| k. odpowiedzialność za podejmowane działania   | 1 | 2 | 3 |

l. negocjowanie warunków porozumień	1	2	3
m. współpraca w zespole	1	2	3
n. komunikacja społeczna	1	2	3
o. empatia	1	2	3
p. myślenie krytyczne	1	2	3
q. obrona własnego zdania	1	2	3
r. umiejętność podejmowania decyzji	1	2	3
s. pewność siebie	1	2	3
t. rozwiązywanie konfliktów	1	2	3
u. inne, jakie?.....			

*Dziękujemy za wypełnienie ankiety.*



# KWESTIONARIUSZ ANKIETY DLA PRZEDSIĘBIORCY/PRACODAWCY

## **DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ NAUCZYCIELI (SZKOŁĘ) W CELU ROZWIJANIA KOMPETENCJI PERSONALNYCH I SPOŁECZNYCH (KPS) U UCZNIÓW**

**Drodzy Państwo,**

*Pragniemy poznać Państwa zdanie na temat naszych uczniów oraz cech i umiejętności wymaganych od pracownika. Na podstawie Państwa wypowiedzi chcemy dostosować kształcenie w zawodzie i lepiej przygotować absolwentów do wejścia na rynek pracy. Zwracamy się z prośbą o wypełnienie niniejszej ankiety.*

*Zespół ewaluatorów Szkoły*

### **1. Jakie Pana/i zdaniem kompetencje personalne i społeczne są najbardziej pożądane w zawodzie .....(tu wpisać nazwę zawodu)?**

(Proszę wybrać 5 najważniejszych, szeregując od 1 – najważniejsza do 5 – najmniej ważna).

- a. przestrzega zasad kultury
- b. przestrzega zasad etyki
- c. jest kreatywny
- d. jest konsekwentny w realizacji zadań
- e. przewiduje skutki podejmowanych działań
- f. jest otwarty na zmiany
- g. potrafi radzić sobie ze stresem
- h. aktualizuje wiedzę
- i. doskonalą umiejętności zawodowe
- j. przestrzega tajemnicy zawodowej
- k. potrafi ponosić odpowiedzialność za podejmowane działania
- l. potrafi negocjować warunki porozumień
- m. współpracuje w zespole

**1.1. Jeśli uważa Pan/i, że pominięto jakąś istotną w zawodzie kompetencję personalną lub społeczną – proszę uzupełnić listę.**

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**2. Czy szkoła konsultowała z Panem/Panią listę pożądanych w zawodzie kompetencji personalnych i społecznych?**

- a. tak
- b. bardzo ogólnie
- c. nie

**3. Czy szkoła konsultowała z Panem/Panią sposób rozwijania kompetencji personalnych i społecznych?**

- a. tak
- b. bardzo ogólnie
- c. nie

**4. Czy uważa Pan/Pani, że uczniowie/absolwenci naszej szkoły posiadają następujące kompetencje?**

umiejętność komunikowania się	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie	<input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie
umiejętność rozwiązywania problemów	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie	<input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie
samodzielność	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie	<input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie
przedsiębiorczość	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie	<input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie
kreatywność	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie	<input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie
umiejętność pracy w warunkach stresu	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie	<input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie
umiejętności myślenia analitycznego	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie	<input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie
umiejętność podejmowania decyzji	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie	<input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie



umiejętność uczenia się/samokształcenia	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie	<input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie
umiejętność negocjacji	<input type="checkbox"/> zdecydowanie tak <input type="checkbox"/> zdecydowanie nie	<input type="checkbox"/> raczej tak <input type="checkbox"/> raczej nie

**5. Czy ma Pan/i uwagi dotyczące tego, na co szkoła powinna położyć nacisk w kształtowaniu kompetencji personalnych i społecznych?**

- a. tak
- b. nie (przejdźcie do pytania nr 6)

**5.1. Czy przekazał/a Pan/i szkole swoje uwagi odnośnie poziomu kompetencji personalnych i społecznych uczniów?**

- a. tak, dyrektorowi szkoły
- b. tak, nauczycielom
- c. tak, uczniom
- d. tak, innym osobom, jakim? .....
- e. nie – proszę poniżej wpisać te uwagi

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**6. Czy ma Pan/i wpływ na sposób kształtowania kompetencji personalnych i społecznych w szkole?**

- a. zdecydowanie tak
- b. raczej tak
- c. raczej nie
- d. zdecydowanie nie

**7. Jakich kompetencji personalno-społecznych brakuje uczniom naszej szkoły, wchodzącym na rynek pracy?**

(Proszę wybrać 5 najważniejszych, szeregując od 1 – najważniejsza do 5 – najmniej ważna).

- radzenie sobie z emocjami (szczególnie negatywnymi)
- radzenie sobie ze stresem

- kreatywność
- konsekwencja w realizacji zadań
- myślenie krytyczne
- przestrzeganie zasad kultury
- przestrzeganie zasad etyki
- obrona własnego zdania
- odpowiedzialność za podejmowane działania
- rozwiązywanie konfliktów
- komunikacja
- podejmowanie decyzji
- aktualizowanie wiedzy
- doskonalenie umiejętności zawodowych
- negocjowanie warunków porozumień
- empatia
- przestrzeganie tajemnicy zawodowej
- pewność siebie
- współpraca w grupie
- przewidywanie skutków podejmowanych działań
- otwartość na zmiany
- inne/jakie.....

*Bardzo dziękujemy za wypełnienie ankiety.*



# ARKUSZ ANALIZY DOKUMENTÓW

## **DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ NAUCZYCIELI (SZKOŁĘ) W CELU ROZWIJANIA KOMPETENCJI PERSONALNYCH I SPOŁECZNYCH U UCZNIÓW**

**W jaki sposób w szkole przebiegał proces planowania i realizacji kształtowania KPS dla zawodu?**

**Jaki jest stan udokumentowania procesu?**

[Uwaga: w wymienionych dokumentach nie zawsze konieczny jest zapis odnośnie KPS.

Arkusze jest jedynie podpowiedzią, gdzie ewentualnie należy szukać potrzebnych informacji]

**I. Czy w następujących dokumentach dokonano zapisów odnośnie planowania i/lub realizacji kształtowania kompetencji personalnych i społecznych?**

Pod każdym dokumentem, w którym znajduje się zapis należy wpisać jakiej jest treści.

1. Plan nadzoru pedagogicznego

.....  
.....

2. Arkusze monitorowania PPKZ

.....  
.....

3. Arkusze obserwacji zajęć edukacyjnych

.....  
.....

4. Konspekty obserwowanych zajęć edukacyjnych

.....  
.....

5. Program nauczania dla zawodu (wioski o dopuszczenie programu do użytku w szkole)

.....  
.....

6. Plany pracy nauczycieli

.....  
.....

7. Program zajęć praktycznych

.....  
.....

8. Program praktyk zawodowych

.....  
.....

9. Program wychowawczy

.....  
.....

10. Plan pracy zespołu nauczycieli przedmiotów zawodowych

.....  
.....

11. Zasady wewnętrznego systemu oceniania zapisane w statucie szkoły

.....  
.....

12. Dziennik elektroniczny, lekcyjny

.....  
.....

13. Regulaminy konkursów, programy wspólnych działań, np. wycieczki dydaktyczne czy zawodoznawcze

.....  
.....

14. Informacje dotyczące staży nauczycieli u pracodawców

.....  
.....

15. Inne, jakie .....

.....  
.....

**II. Czy w dokumentacji szkolnej określono sposób kształtowania wybranych KPS?**

- Tak       Częściowo       Nie

**III. Czy w którymś z dokumentów określono szczegółowe efekty kształtowania wybranych KPS?**

- Tak       Nie

a. Jeżeli tak, to w którym? .....

- b. Czy są one zgodne z zapisami PPKZ?    Tak       Częściowo       Nie

c. Jeśli częściowo, to proszę opisać rozbieżności

.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....  
.....

**IV. Czy w ww. dokumentach opisano system informowania uczniów o poziomie osiągnięć/postępów w zakresie KPS?**

- Tak       Częściowo       Nie

**V. Czy w ww. dokumentach opisano sposób opracowania kryteriów oceny lub samooceny uczniów w zakresie KPS?**

- Tak       Częściowo       Nie